Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 168. — ŠTEV. 168. NEW YORK, MONDAY, JULY 19, 1915. — PONEDELJEK, 19. JULIJA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

PRVI USPEHI NOVE NEMŠKE OFENZIVE.

PRODIRANJE PROTI RIGI IN VARŠAVI.

GENERAL HINDENBURG JE ŽE ZAČEL S PRODIRANJEM. — ARMADA GENERALA MACKENSENA NE BO PRIŠLA VELIKO V POŠTEV. — RUSI SO SE ŽE NA NEKATERIH MESTIH UMAKNILI. — AVSTRIJSKI PRESTOLONASLEDNIK ODLIKOVAN. — BOJI NA GALIPOLISU. — POŽAR V ZAVEZNIŠKEM TABORU. — POGAJANJA MED TURŠKO IN BOLGARSKO ŠE NISO KONČANA. — VENIZELOS JE POSTAL VODJA GRŠKE LIBERALNE STRANKE.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 17. julija. — Zaveznika nadaljujeta na vzhodnem in jugovzhodnem bojišču s svojo ofenzivo in kakor vse kaže, bosta dosegla svoj cilj. General Hindenburg prodira od Vindave proti Rigi. Rusi imajo sicer v okolici Rige koncentrirano veliko armado, ki se pa ne bo mogla ustavljati avstrijski in nemški premoči. Južno od Prasniša prodirajo Nemci proti Varšavi in to osvojili že precej ozemlja.

London, Anglija, 17. julija. — Prebivalci, kakor tudi vojaški strogi, so zelo presenečeni, ker je začel general Hindenburg, o katerem se že več tednov ni ničesar slišalo, prodirati proti Rigi ter ima sedaj v svojih rokah že skoraj celo Kurlandijo.

Brzojavke iz Petrograda naznanjajo, da so nemške čete prekoračile Vindavo ter da uspešno operirajo v Kurlandiji. Ker Hindenburg razpolaga s sedmimi armadnimi zbori, bodo imeli Rusi precej dela, predno ga bodo prepodili. Južno od Prasniša prodirajo Nemci proti Varšavi, armada avstrijskega nadvojvode Josipa Ferdinanda je pa med Bugom in Vislo zasedla nekaj važnih strategičnih postojank. Položaj na Rusko Poljskem in v Kurlandiji postaja z vsakim dnem bolj resen.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 17. julija. — Vojno ministrstvo naznanja, da se odločilna bitka med Vinkavo in Vislo lahko vsak trenutek začne. General Hindenburg ima 150,000 mož, ki so z vsem potrebnim preskrbljeni. Armada generala Mackensena je zelo oslabljena in če ne bo dobila zadostnih ojačenj, sploh ne bo mogla stopiti v akcijo.

Nemški uspehi.

Berlin, Nemčija, 17. julija. — Danes je bilo izdano sledeče uradno poročilo, ki se glasi:

General Hindenburg, ki je začel pred nekaj dnevi z ofenzivo si je pridobil že več lepih uspehov. Armada generala Belowa, katera je prekoračila 14. julija reko Vindavo, je vjela 2540 Rusov in zaplenila veliko vojnega materijala. Ko so Rusi zapustili Prasniš, so se umaknili za obrambno črto pri Krasnosielu. Od tukaj so jih naši pregnali na sedem kilometrov dolgi fronti. Severno od Visle je stopila armada generala Woyrscha v ofenzivo.

Položaj pri Mitavi.

Berlin, Nemčija, 17. julija. — Veliki nemški generalni štab poroča:

Čete generala Belowa so pobile rusko armado pri Autzu, 55 milj jugozapadno od Mitave, in vjele preko 3000 mož. Med Pisso in Vislo se Rusi umikajo. Sovražnik je bil povsod premagan, kjerkoli se nam je zoperstavil. V soboto zvečer so naši domobranci potolkli neki moskovski polk, nakar je bil sovražnik prisiljen prekoračiti reko Ilijanko.

Severno od Krasnika.

Dunaj, Avstrija, 18. julija. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja:

Med Vislo in Bugom se je razvila velika bitka, o kateri se še ne da soditi, kako se bo končala. Jugozapadno od Krsnoslava so Nemci prodrli sovražniške bojne vrste. Ob gorenjem teku Bistrice in severno od Krasnika so naši vojaki zavzeli nekaj zelo važnih strategičnih postojank.

Avstrijci zmagujejo.

Dunaj, Avstrija, 18. julija. — V bitki, ki se je bila ob reki Bug, so Avstrijci premgali Ruse, ki so bili v veliki premoči. Severno od Sievna so prodrli avstrijski vojaki rusko fronto.

Poročilo ruskega generalnega štaba.

Petrograd, Rusija, 17. julija. — Uradno se naznanja: Ob desnem bregu reke Oršice se je vnela vroča bitka, ki še ne bo tako hitro končana. Trije sovražni polki so navalili na vas Podoljo in jo zasedli. Nato so prekoračili reko in nam odvzeli pet topov. Naše čete so takoj nato vprizorile bajonetni napad in pregnali sovražnika. V bojih se najbolj odlikujejo sibirske čete in vojaki iz Turkestana. Severno od Radoma je napadla neka kozaška brigada avstrijske prednje straže in vjela 350 vojakov. Med Vislo in Bugom je začel sovražnik 16. julija s splošno ofenzivo. Vzhodno od Graboveca smo pognali sovražnika nazaj in mu prizadeli ogromne izgube.

Nemški cesar in avstrijski prestolonaslednik.

Dunaj, Avstrija, 17. julija. — Nemški cesar je imenoval avstrijskega prestolonaslednika za generalnega majorja nemške armade. Prestolonaslednik se je cesarju v posebni brzojavki zahvalil.

Izpred Dardanel.

Carigrad, Turčija, 18. julija. — Turški generalni štab poroča: — Anatolske baterije so bombardirale v petek sovražniški tabor pri Teke Burnu. Bombe so povzročile požar, katerega še dosedaj niso mogli pogasiti.

Nalezljive bolezni.

Kaira, Egipet, 18. julija. — Sem je dospel neki Evropejec, ki se je mudil več tednov v Carigradu. — Izpovedal je, da je v glavnem mestu Turčije preko 50,000 ranjencev, enako število jih je pa tudi v Smirni in Drinopolju. Turkov je dosedaj že silno veliko padlo. Izkazi o padlih in ranjenih vojakih, ki jih izdaja turška vlada, so zelo nepopolni in se ni nanje v nobenem oziru zanesti. Zdravstveno stanje med vojaštvom je primeroma dobro. Vesti, da umre vsak dan par tisoč ljudi na koleri in tifusu so zelo pretirane. Osebe, katere so obdolžene špionaže, toliko časa trpinčijo, dokler ne podajo natančne izjave.

Rumunska.

Atene, Grško, 18. julija. — Iz Nemčije je dospelo poročilo, da bosta poslali Avstrija in Nemčija Rumunski ultimatum, ker je Rumunska zadrževala municijo, katero je pošiljala Nemčija Turčiji.

Vedno slabše razmere.

Napolj, Italija, 18. julija. — Sem je dospelo več turških beguncev, ki so izpovedali, da postajajo razmere v domovini z vsakim dnem slabše. Mladoturška stranka ni pri ljudstvu nič več priljubljena. Obdržati se hoče le na ta način, da vedno poroča o slavnih zmagah turškega vojaštva nad zavezniki. Tem poročilom nikdo več ne veruje. Cene živilom so nenavadno narasle.

Obstreljevanje obali.

Atene, Grško, 18. julija. — Včeraj se je pred raznimi turškimi pristanišči zopet pojavilo nekaj zavezniških bojnih ladij, ki so bombardirale utrdbe. Povzročena škoda ni posebna, ker so bili streli oddani iz precejšne daljave. Zavezniki bodo poskušali izkreati še nekaj novih čet v zalivu Saros.

Bukarešt in Dunaj.

Berlin, Nemčija, 17. julija. — Nemški diplomati dosedaj še niso povedali, kakšne koncesije je pripravljena dati Avstrija Rumunski, da bi ostala nevtralna. Avstrija želi, da bi stopila Rumunska na njeno stran ter da bi napovedala Rusiji vojno. Napetost, ki je vladala svoj čas med obema državama, se je zelo zmanjšala, pa tudi med Nemčijo in Rumunsko je zavladalo prijateljsko razmerje, ker se je dognalo, da je Rumunska pomotoma zadrževala municijo, ki je bila namenjena Turčiji. Nemčija hoče imeti v tem oziru še nekaj več koncesij, katere bo najbrže tudi dobila.

Pa tudi pogajanja med Turčijo in Bolgarsko še niso končana. Turčija bode odstopila Bolgarski nekaj ozemlja, v zameno pa zahteva, da napove Bolgarska sovražnikom Nemčije in Avstrije vojno. Zaenkrat je skoraj izključeno, da bi se balkanske države pridružile zaveznikom.

Venizelos.

London, Anglija, 17. julija. — Neka tukajšna brzojavna agentura je dobila iz Aten sledeče poročilo:

Danes se je vršilo veliko zborovanje, na katerem je bilo 168 liberalnih poslancev. Poslanci so naprosili bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa, da naj prevzame vodstvo stranke. — Venizelos je vodstvo prevzel, češ, da je to njegova dolžnost, ker je vedno stremil za tem, da zavladajo na Grškem boljše razmere Grški parlament se bo sestal 16. avgusta.

Stavka v Wales.

Vlada si ne zna pomagati ter se vidi edini izhod v tem, da prevzame vlada premogorove.

London, Anglija, 17. julija. — Situacija ki je nastala vsled premogarske stavke v južnem Wales, se je še poostrila in pogajanja se je faktično prekinilo. Položaj je tak, da se smatra prevzetje premogovnikov od strani vlade kot edini izhod iz zagate. Različna podpetja v južnem Wales so morala prenehati z obratovanjem, ker je zmanjkalo premoga. Admiraliteta je namreč prevzela skoro vse zaloge ter pustila le manj vredno blago, katerega se pa ne more rabiti.

Walter Runciman, predsednik Board of Trade, se bo posvetoval danes s posestniki rovov v Cardiffu. Glasom poročila, ki je došlo danes iz Wales, pa se delavci nočejo še nadalje pogajati z Runcimanom. Veliko presenečenje je vzbudila akcija eksekutivnega komiteja, ki je odpotoval iz Londona, ne da bi se vdeležil sklicane konference, ali vsaj obvestil Runcimana o odpotovanju. Stavkarji pa ne polagajo sedaj toliko važnosti na plačilne zahteve, temveč v glavnem na to, da se ne uporablja v njih slučaju municijske postave. Delavci odločno zavračajo očitanje, da ne poznajo nikakega patriotizma. Oni pravijo, da se izrablja njih patriotizem v korist delodajalcev.

Danes zvečer se je objavilo, da se bo jutri zopet pričelo z delom.

Najnovejša iznajdba Marconi-ja.

Milan, Italija, 18. julija. — Znani iznajditelj Guglielmo Marconi se je napotil danes v tajni misiji v London in tukaj se zagotavlja, da je izumel nov brezžični brzojavni aparat, s katerim so častniki na fronti vedno v stanu govoriti z višjimi poveljniki za fronto.

Nova vrsta podmorskega čolna.

Bridgeport, Conn., 17. julija. — Pri poskusni vožnji novega podmorskega čolna "G" tipa se je demonstriralo, da bodo podmorski čolni te vrste lahko križarili Ocean in nazaj, ne da bi ustavili kurjenje. Novi podmorski čoln ima akcijski radij 5500 milj.

Z zapadnih bojišč.

Boji za pokopališče.

Nemci poročajo, da so Francozi uprizorili brezuspešne naskoke na griče pri Souchez.

OB REKI MAAS.

Nemci so dospeli do roba zaseke pri Sonvaux, kjer se vrše sedaj zelo ostri boji.

Berlin, Nemčija, 17. julija. — V današnjem oficijelnem poročilu poroča generalni štab, da se je odbilo naskoke Francozov, ki so se obračali proti gričem pri pokopališču v Souchez.

V Argonih so zavzeli Nemci eno črto, ker je bilo vsled zadnjih uspehov potrebno popraviti fronto. Na višinah pri Les Eparges se nadaljuje z boji.

V Lotaringiji se je odbilo francoske naskoke pri Embermeil, iztočno od Luneville.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 18. julija. — V današnjem popoldanskem poročilu vojnega ministrstva se glasi, da se je vršilo živahno obstreljevanje na desnem bregu reke Aisne, v okraju Troyes. Veliko projektilov je padlo v Rheims.

Na višinah pri Maas so vprizorili Nemci zelo oster naskok na francoske pozicije v zakopih pri Calonne, do Les Eparges. Posrečilo se jim je zasesti na južnem delu Sonvaux zaseke del naših zakopov. Par manjših oddelkov, ki so udrli v zaseko, se je razkropilo ali pa ujelo.

V gozdu pri Apremont se je vršilo neprestano obstreljevanje.

Vlada poroča nadalje o artilerijskih bojih v Belgiji, v bližini St. Gorge. Noč je potekla primeroma mirno.

V večernem poročilu vlade se glasi:

"Precej oster artilerijski boj se je odigral v Artois, v bližini Souchez. Kakih dvanajst projektilov velikega kalibra je padlo v Arras. Zaznamovati je bilo živahne artilerijske akcije na višinah pri Maas ter se je potom protinaskokov zavzelo del pozicije, katere se je izgubilo včeraj.

Angleška fronta neizpremenjena.

London, Anglija, 17. julija. — Maršal John French, angleški vrhovni poveljnik na fronti, pravi v svojem tedenskem poročilu, da se ni pripetilo ničesar važnejšega, da pa je opaziti na obeh straneh večjo aktivnost. Nemci so razstrelili več min in gotovi deli angleške fronte so bili izpostavljeni ostremu obstreljevanju od strani Nemcev.

Napad na "Orduno."

Cunard parnik "Orduna", ki je dospel v soboto v New York, je bil zasledovan od nemških čolnov.

Potniki v soboto dospelega parnika "Orduna" so sporočili, da so dne 9. julija od 6. uri zjutraj napadli nemški podmorski čolni ta parnik. Na parnik se je oddalo sedem strelov in en torpedo, a zasledovanje se je kmalu opustilo. V času napada je bilo le malo ljudi na krovu.

Kapitan Taylor je izjavil, da ne more ničesar izpovedati glede napada, ker je član mornariške rezerve.

Baron Rosenkrantz iz Danske, ki se je tudi nahajal na krovu, je izjavil, da je videl sled torpeda in sicer kakih deset korakov za zadnjim delom parnika. Petnajst minut pozneje se je prikazal neki podmorski čoln ter oddal proti parniku več strelov. Kakor hitro je padel prvi strel, se je poslalo potnike v notranje prostore in rešilne čolne se je spustilo za nekaj črevljev navzdol. Po zasledovanju, ki je trajalo kake pol ure in tekom kojega je postajala razdalja med parnikom in podmorskim čolnom vedno večja, je podmorski čoln izginil.

Med potniki na krovu parnika "Orduna" je bilo 22 Amerikancev.

Z italijanske fronte.

Napad na mesto Gorico.

Napredovanje Italijanov je kaj počasno ter zvezano z velikanskimi žrtvami na obeh straneh.

BOMBE NA BARI.

Avstrijska ofenziva v okolici Plezzo. Italijani nekoliko uspešni pri Falzarego.

Dunaj, Avstrija, 18. julija. — Avstrijsko vojno ministrstvo pravi danes glede dogodkov na italijanski fronti, da se je odbilo več nadaljnih naskokov Italijanov na visoko ravnino pri Dobrdo, katere se je vprizorilo v noči od 16. na 17. julij. Na ostali fronti se je vršilo le živahno obstreljevanje.

Italijanske vesti.

Rim, Italija, 18 julija. — V današnjem uradnem poročilu opozarja vlada nanovo na velikanske terenske težkoče in klimatične razmere (!), pod katerimi se morajo boriti italijanske čete. Vlada pravi, da se ne vrše nikjer boji v taki višini kot v Trentu in celo zimske boje v Karpatih se je izvojevalo v manjših višinah.

V Rimu je zelo vroče in čudno nasprotje tvorijo bolni vojaki, ki prihajajo s fronte z ozeblinami, katere so dobili v Alpah.

Vojno ministrstvo pravi nadalje, da prodirajo italijanske čete uspešno proti skupini utrdb pri Falzarego in Val Livinalongo ter da so že zasedle točke na višinah med obema. Po premaganju velikih terenskih težkoč in zdrobljenju odpora sovražnika, so dospele italijanske čete na visoko ravnino, ki se razteza med Falzarego in Boistass.

Ob Soči kažejo Avstrijci večjo aktivnost in dne 16. julija so vprizorili več naskokov proti italijanskim pozicijam na višinah pri Plezzo.

V noči 17. julija sta metala dva italijanska zrakoplova bombe na utrjene avstrijske postojanke pri Goriei in na taborišče na severnem obronku gore San Michele. Doseglo se je baje dobre uspehe.

Nadalje objavlja vojno ministrstvo, da so vprizorili avstrijski letalci napad na mesto Bari in da je bilo pri tem ubitih šest oseb. V nekem drugem poročilu se glasi, da je bil en avstrijski aeroplan vsled uspešnega ognja Italijanov poškodovan ter da je padel pri Barletta v morje. Oba avijatika se je ujelo, dočim je bil aeroplan uničen.

Morilec Frank.

Sojetnik mu je zadal z nožem veliko rano ter se glasi, da bo podlegel poškodbam.

Milledgeville, Ga., 18. julija. — Vsled rane na vratu, katero mu je zadal sojetnik, se nahaja Leo M. Frank, na smrt obsojeni morilec, a pomiloščen od governerja Slatona, v zelo kočljivem stanju. Žile na vratu so bile prerezane, a zdravniki so ugotovili, da ni bil ranjen sapnik. Jetnik je pri zavesti, a vsled izgube krvi tako oslabljen, da se more komaj gibati. —

Napad je izvršil neki Wm. Green, ki je obsojen na dosmrtno ječo radi umora. Pri atentatu je uporabil nož, napravljen iz pile. Žena Franka se je nahajala ob času atentata v hiši nadzornika farme ter je bila strašno potrta, ko je izvedela za napad. Po izvršenem napadu je izjavil Green, da je bil sledil tajnemu klicu ter da je izvršil voljo Boga. Poklicalo se je najboljše zdravnike države in danes so slednji izjavili, da je bila izvršena operacija uspešna, da pa je stanje jetnika kljub temu kritično.

Atlanta, Ga., 18. julija. — Governer Harris bo odredil natančno preiskavo, potom katere se bo ugotovilo, če je ravnal Green iz lastne inicijative, ali če je delal po naročilu drugih.

Pomanjkanje piva.

Nemčija bo baje prepovedala izvoz piva. Velika suša preti uničiti letino v Avstriji in Nemčiji.

Bern, Švica, 18. julija. — Glasi se, da bo nemška vlada prepovedala izvoz piva iz Nemčije v druge dežele. Izza izbruha vojne se je produkcija piva zmanjšala za 60 odstotkov ter se rezervira dvajset odstotkov za armado.

Švedska potrebuje premoga.

London, Anglija, 18. julija. — "Weekly Dispatch" pravi danes, da je dospela v Stockholm neka nemška komisija, ki se peča z vprašanjem, kako dobaviti za Nemčijo bombaž. Nadalje se poroča iz zanesljivega vira, da ni dobila Švedska že celi teden nobenega premoga iz Anglije, ne da bi se vedelo za vzrok. Glasom oficijelne objave je nakupila Švedska za $2,000,000 premoga v Nemčiji ter za $400,000 kemikalij, katere se potrebuje v bombažni industriji.

Kritika govora predsednika Poincare-ja.

Berlin, Nemčija, 18. julija. — Berlinsko časopisje kritizira na sarkastičen način govor francoskega predsednika Poincare-ja ob priliki prevoza zemskih ostankov pesnika Marsejeze v Domes des Invalides. Njegovo izjavo, da je bila mirna Francija napadena od militarističnega naroda, se označuje kot slabo izmišljeno legendo.

Vojaške oblasti so dovršile izmenjavo 1600 francoskih jetnikov proti 824 nemškim. Med Nemci, katere se je prevedlo iz Francije, se nahaja 16 častnikov.

Nikakih barvil.

Zastonj se je skušalo tukaj doseči eksport anilinskih barv za Ameriko.

Oficijelno se je izjavilo, da je izvoz teh predmetov mogoč le potom izmenjave proti ameriškemu bombažu.

V Nemčiji in Avstriji je nastopila suša.

Iz nemških listov je razvidno, da so ljudje v skrbeh radi trajne vročine in suše. Daje se izraza bojazni radi letine, ki bi morala biti letos posebno obila.

Isto se poroča tudi iz Avstrije in "Prager Tageblatt" poroča, da so opoldne ceste tako vroče, da si nikdo ne upa na ceste.

V Nemčiji in Avstriji pričakuje vse željno dežja.

Imenovanje Hrvata Tesle.

Washington, D. C., 18. julija. — Mornariški tajnik Daniels bo danes objavil imena vseh znanstvenikov, ki bodo tvorili civilni posvetovalni svet mornariškega departmenta. Poleg Thomas Edisona, ki bo predsednik sveta, bosta postala člana tudi Orville Wright in O. P. Steinmetz, ki je posvetovalni inžener General Electric Co. Imenovani bodo nadalje tudi Henry Ford, **Nikola Tesla** in John Hays Hammond ml.

(Nikola Tesla je hrvaški rojak in eden največjih ameriških izumiteljev).

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA K. S. P. D. SV. BARBARE.

—o—

Forest City, Pa., 16. julija.

Na zadnji seji glavnega odbora združenih društev sv. Barbare, ki se je vršila dne 12. julija 1915, je bilo sklenjeno, da list "NARODNI VESTNIK" ne bo več naše glasilo, ker kot glasilo naše slavne organizacije ni dobro reševal svoje naloge.

Nadalje naznanjam, da je glavni odbor odločil, da bo zanaprej naše glasilo dnevnik "GLAS NARODA".

Prepričan sem, da bo s pomočjo celega članstva naša slavna organizacija dobro napredovala ter da bo v vseh ozirih skrbela za člane in članice, kakor tudi za udove in sirote.

Delajmo vsi za procvit in dobrobit K. S. P. D. sv. Barbare!

S sobratskim pozdravom

JOSIP PETERNEL,
glavni predsednik.

Situacija v Mehiki.

Poročila o Villovih zmagah niso resnična. General Ricardo Gomez Robello pred sodiščem.

Washington, D. C., 17. julija. — Iz glavnega mesta Mehike poročajo, da je med prebivalci, kateri nimajo ničesar jesti tudi veliko Amerikancev. Carranza je obljubil, da bo v prvi vrsti skrbel za inozemce, posebno pa za Amerikance, kar se pa seveda ni zgodilo. V Vera Cruzu leži 50,000 funtov fižola, pa ga nočejo prepeljati v glavno mesto, kljub temu, da prebivalstvo lakote umira.

Ameriški konzularni agent je sporočil, da vlada med Zacatecas in Torreonom mir. Poročila o Villovih zmagah so pretirana, največkrat pa tudi popolnoma neresnična.

Torreon, Mehika, 17. julija. — General Villa je rekel, da ne bo čakal napada Carranzovih generalov ampak bo sam napadel. V prvi vrsti bo gledal na to, da bodo začeli premogorovi v okraju Monclova in Sabinas zopet obratovati.

Laredo, Tex., 17. julija. — Pri Monterey se je udalo 400 Villovih vojakov Carranzovim četam. Carranza je poslal velik del svoje armade iz Vera Cruza proti Tampicu.

San Antonio, Tex., 17. julija. — Danes se je moral zagovarjati pred sodiščem general Ricardo Gomez Robello, ki je obdolžen, da je prekršil ameriško postavo glede nevtralnosti. Pri njem so našli pismo, v katerem mu piše neki njegov prijatelj, da bodo Združene države mirno gledale revolucijo v Mehiki in da se ne bodo čisto nič umešavale v mehiške zadeve. — Justični department ima baje v rokah še več podobnih dokazov.

Italija je prepovedala izseljevanje.

Rim, Italija, 17. julija. — Glasom danes izdanega kraljevega dekreta se prepoveduje za čas vojne izseljevanje italijanskih rokodelcev vseh starostnih razredov ter je treba za izseljevanje posebnega dovoljenja vlade. Dekret se je izdalo, ker so prihajale iz drugih dežel, posebno iz Francije, zapeljive obljube, vsled katerih so odhajali izučeni delavci iz dežele ter je primanjkovalo doma ljudi.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljatve kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriškem, Primorskem, za TRST, ISTRO in DALMACIJO. — Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55 ...	8.80	300 ...	48.00
60 ...	9.60	350 ...	56.00
65....	10.40	400 ...	64.00
70....	11.20	450 ...	72.00
75 ...	12.00	500 ...	80.00
80....	12.80	600 ...	96.00
85 ...	13.60	700....	112.00
90 ...	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.55
" " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Datar naj se blagovoli pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Mir in posredovanje.

—o—

Ker se je v Združenih državah v zadnjem času pričelo s skrivno agitacijo za mir, pri katerem naj bi posredovala vlada Združenih držav, je povsem primerno opozoriti ameriško občinstvo na dejstvo, da je taka agitacija neprimerna.

Sovražniki Nemčije nimajo nobene želje, da bi prenehali z vojno v sedanjem času. Razlog, ki jih vodi, je povsem priprost: mir v tem času bi pomenil skoro popolno zmago Nemčije ter bi odprl vrata k poznejšim zmagam, s katerimi bi se završilo veliko delo, započeto od nemškega naroda.

O miru je treba razmišljati na podlagi razmer, ki so vladale pred vojno. Mislimo si, da hoče Nemčija izprazniti severno Francijo, Belgijo in zapadno Poljsko ter dobiti nazaj kolonije, katere je izgubila. To bi pa bilo nemogoče, ker bi kaj takega ne hotela dovoliti Japonska, Avstralija in južnoafriška Unija.

A postavimo vendar, da bi bilo tako. Kakšna bi bila potem situacija? Tekom vojne je Nemčija razdejala praktično ves industrijalni sestav Belgije, severne Francije in ruske Poljske. Rove se je preplavilo, tvornice se je požgalo ter oropalo strojev in porušilo se je cela mesta. Če nastane sedaj mir, bi pričela Nemčija takoj z industrijskimi podjetji in bila bi na boljšem, ker ni trpela nikakih izgub, nikakega opustošenja ter se je iznebila dosti neljubih konkurentov.

Ta pa je le industrijalna plat cele zadeve. Še bolj resna in važna pa je vojaška stran. Kdo si more misliti, da bi si Belgija upala še enkrat upirati tej nemški "strašnosti"? Da se sklene danes mir ter ostane Belgija prosta, bi bila brez vsake moči in popolnoma odvisna od Nemčije. In Francija? Zadržala je prvi naval ter trpela velikanske izgube. Mir pod sedanjimi pogoji bi pomenil pečat na testament francoskega naroda. Nikdar več bi si ne mogla misliti, da je mogoče ustavljati se nemški organizaciji. Vsak Francoz ve to in to naziranje je v Franciji splošno.

Je pa še ena stvar, katero je treba upoštevati. Nemčija je zasedla skoro celo Belgijo ter del Francije in Poljske. **Osvojila si je pa tudi Avstro-Ogrsko.** Če se konča vojna sedaj, bo tvorila Avstrija del Nemčije, vladan iz Berlina in brez vsake samostojnosti. **To bi pa tudi pomenilo žalostni konec stoletnega boja avstrijskih Slovanov za prostost!**

Končno pride na vrsto tudi Turčija. Tudi ona je bila osvojena od Nemčije ter je postala središče izlamske propagande proti Angliji, Rusiji in Franciji. Ako zmaga Nemčija, bodo angleške, francoske in kolonije drugih zavezникov izpostavljene vedni agitaciji sovražnikov teh držav.

Kot je stvar sedaj, je Nemčija zmagovalka. Ona ni uničila svojih nasprotnikov, a jih je porazila.

Zgodilo se bo pa tako, kot se je zgodilo z Napoleonom. Dokler je imel nasproti le posamezne države, jih je po vrsti porazil; ko pa so se narodi združili ter ustanovili zvezo, je prišel za Napoleona konec.

Mir v sedanjem času bi pomenil podjarmljenje Evrope pod nemški jarem in to je treba na vsak način preprečiti!

Dopisi.

Little Falls, N. Y. — Tukaj so delavske razmere slabe, kakor povsod po Združenih državah. Sem zaenkrat še nikomur ne svetujem hoditi, če se bodo pa delavske razmere kaj izboljšale, bom že sporočil. — Na društvenem polju jako dobro napredujemo. Imamo tri možka in eno žensko podporno društvo. Pa tudi Slovenska narodna godba prav dobro napreduje. Slovenci smo lahko ponosni, ker naša godba igra večkrat v mestnem parku. Le tako naprej! Pokažimo, da tudi Slovenci nekaj znamo! Želeti bi bilo, da bi se tudi po drugih slovenskih naselbinah kaj takega ustanovilo. Pozdrav! — Naročnik.

Peoria, Ill. — Z delom gre prav dobro, delamo vsak dan. Slovencev nas je malo tukaj, komaj 16 družin, toda vsi smo zadovoljni, ker se prav dobro razumemo med seboj. Če pridemo skupaj, zapojemo kako pristno slovensko, kar se Amerikancem in drugim narodnostim posebno dopade. Da nismo brez društva, nam ni skoraj treba omenjati. Vročine ni prevelike, ker skoraj vsak drug dan dežuje. Če se bo kaj novega pripetilo, bom že sporočil. Pozdrav! — Janez Kočevar.

Fort Mills, Filipini. — Posebnih novic ravno nimam poročati, pa sem se vseeno oglasil, da ne boste mislili, da smo že morebiti na "war path" (vojni poti) proti kakemu sovražniku. Dosedaj še ni sile in mi se imamo še vedno po stari navadi. Zadnjič sem poročal, da so določili za nas dveletno vojaško službo, pred par dnevi je pa prišel ukaz, da morajo vsi ostati na mestih kot dosedaj in da ne bo nikakih izprememb do preklica (until further orders). Ta slučaj je povzročil dosti ugibanja med nami, kaj je pravi vzrok za to. Nekateri dolžijo vojno, drugi zopet pravijo, da je dveletna služba proč in da ostane vse pri starem, gotovega pa sedaj še ne vemo. Po mojih mislih se ne bodo Združene države na noben način umešale v vojno, ker bi ne imele nikakih koristi od nje in ker so preslabo pripravljene v primeri z drugimi državami. — Naj omenim, kako se imamo tukaj. Na tem otoku (Corregidor, Cavite) posvečajo največ pozornosti olepševanju prostora, vežbanje vojaštva je le bolj postranska stvar. Ko bodo poslopja iz cementa dograjena, bodo začeli graditi različne gredice in vrtove, katere bodo zasadili z različnim drevjem in cvetlicami, kar bo dalo prav lepo lice našim vojašnicam. V kratkem bodo dogotovili krasno poslopje za glavni stan (headquarters) in bodo postavili za okrasek okoli poslopja stare španske topove, ki so branili vhod v Manila luko, ko je admiral Dewey dne 1. maja 1898 prišel notri z ameriško mornarico. Ti topovi niso naredili mornarici prav nobene škode. — Pred letom so imeli tukaj borno gledališče, sedaj imajo že dva lepo urejena, tretje bo pa kmalo gotovo. Parkrat so imeli predstave igralci iz Londona in Amerike, kino-slike so pa vsak dan na programu. Plesno dvorano so tudi zgradili, kjer je posebno zastopan "nežni spol". Človek se lahko zavrti enkrat za deset centov, vendar ima malokdo zabavo z njimi, ker se zelo razlikujejo od amerikanskih krasotic, posebno pa od slovenskih. Vse so pod vojaško kontrolo in če se katera kaj pregreši zoper postavo, jo enostavno deportirajo z otoka. Pred par dnevi so aretirali sedem oseb, ki so vtihotapljale žganje na otok v ribiških čolnih. Tukaj izdelujejo neko brozgo iz Nipa-palme, ki jo imenujejo žganje ali "gin", ki je pa jako škodljivo. Človek, kateri ga pije, je pijan več dni skupaj; zadostuje le malo požirkov. Na nekaterih se celo pokažejo znaki blaznosti; nekaj takih so poslali že nazaj v Združene države. — K sklepu pozdravljam vse zavedne Slovence širom Amerike in jim želim boljših časov. — Jos. Marela, slovenski vojak, 86th Comp., Fort Mills, Corregidor, Cavite, P. I.

Zadnji večer.

—o—

Spisal Ivan Baloh.

—o—

Pri Starinovih so bili zbrani vsi domači pri večerji. Oče in mati sta sedela vsak na enem koncu mize, šestletni Tonček je sedel pri očetu, štiriletna Manica pri materi, enoletni Mihec je pa sladko spal v zibelki. Tam pri peči je srebala kavo stara mati gospodarjeva ter tuintam pokašljevala.

Pa nič kaj ni šla v slast nocojšnja večerja. Gospodinja se je potrudila nocoj, kolikor je mogla, da bi pripravila dobro večerjo, pa jedi je bilo v skledi skoro vedno enako. In ne le eno, ampak dve jedi je pripravila nocoj Starinka. Poleg navadne mlečne jedi je skuhala tudi mesa s hrenom. Pa je bilo čudno, da ni šlo nobenemu v slast. Zdaj je ponudil on svoji ženi, zdaj žena njemu, pa nista mogla jesti, četudi sta se silila. Le mali Tonček je bil sila zadovoljen, da je bila nocoj tako dobra večerja pripravljena. Čudil se je le temu, da so sklede vedno enako polne in da cel omesa noče nobeden jesti, ki so ga imeli le o Božiču, ko so delali jaslice, in o Veliki noči, ko so sekali piruhe. Šestletni Tonček je jedel, kar je mogel, pa tudi štiriletna Manica je nosila meso v usta zdaj z desno, zdaj z levo. Tam v kotu pri peči pa je sedela pri zibeli stara mati, povžila tupatam iz velike posode požirek kave, vmes si pa s predpasnikom večkrat utrla solzo iz očesa.

Mladi Starin se je odpravljal nocoj v Ameriko. Bil je zadnji večer v domači družini.

Pri Starinovih niso bili premožni. Ko je zatisnil rajni oče svoje oči, je bilo dolga še dobrih petsto goldinarjev na posestvu. Sicer ni bil len, tudi pijanec ni, so rekli ljudje, ali vendar niso nikamor mogli naprej. Komaj se je nabralo toliko vsako leto, da so se plačevale obresti. Zadnja tri leta pa tudi tega ni bilo več mogoče. Prišla je nesrečna bolezen v hlev in dve leti zaporedoma je poginila zdaj krava, zdaj prašiči. Tako so zaostale obresti in mladi Starin je s strahom gledal v bodočnost, ko je po smrti svojega očeta prevzel vse gospodarstvo. Bil je edini sin, družinska mati je umrla že pred leti in tako mu je oče nehote moral prepustiti gospodarstvo, ker je manjkalo mlade, delavne ženske pri hiši.

Sicer mladega Starina tisti dolg ni tako skrbel. Mlad je bil, priden, varčen, ob nedeljah in praznikih je doma ostajal, zato je upal, da bo vsaj obresti redoma plačeval. Oče je kupil pred več leti hosto, kjer so rasla sama mlada drevesa, ki so se pa že zelo razrasla. Že oče bi bil kaj rad posekal tukaj in tam, pa se kar ni mogel pripraviti do tega, ker se mu je les smilil. Mladi Starin si je pa mislil, enkrat mora biti in bolje sedaj kot pozneje, zato je sklenil, da proda toliko lesa iz hoste, da bo vsaj obresti redoma plačal. Toda les je imel tisti čas slučajno tako nizko ceno, da se je tudi mlademu Starinu zdelo škoda les takorekoč proč vreči. Upal je, da bodo cene kmalu poskočile in da pride ugodnejša prilika. Ali denar je moral imeti! A odkod ga dobiti? Tako je mladi Starin zadnje dni premišljeval dolgo v noč, kako bi storil, da bi bilo za vse prav. Ni se mogel dolgo odločiti ne za to, ne za ono. Mislil je že, kaj, ko bi prodal vso hosto in se tako znebil enkrat za vselej vsega dolga. Pa bal se je, da bodo ljudje rekli, da je zapravljivec, vedel je, kakega pomena je gozd za gospodarstvo in že iz ljubezni do rajnega očeta, ki bi tega nikoli ne bil storil, se ni mogel odločiti za ta načrt.

Žena ga je večkrat vprašala, kaj vendar tako premišljuje zadnje dni, zakaj je tako raztresen in žalosten. Ni ji dal takoj odgovora. Izgovarjal se je zdaj s tem, zdaj z onim. Ali nazadnje, ko je v njem že popolnoma dozorela misel, ji je pa nekega večera, ko so otroci že vsi počivali in stara mati že bila v svoji kamrici, kratko in odločno po dolgem molku, zakaj je vendar tak, odgovoril: "Veš kaj, v Ameriko pojdem!"

Te besede niso naredile na ženo posebnega vtisa. Prvič je bila navajena, da je vsak teden slišala o tem ali onem, da se napravlja v Ameriko, drugič pa tudi ni natanko premislila vse resnobe teh besedi.

"I, kaj pa boš tam?" je mirno odgovorila ona. "Poglej, ta je šel pa ta, pa kako pišejo, da se jim hudo godi. Nekateri že še pošljejo nekaj, drugi pa nič. Nekateri se pa čisto izgube, da še nič več nazaj ne pridejo. In če se ti kaj hudega pripeti, kaj bom jaz počela tukaj z malimi otroci?" In obrisala si je solzo iz oči.

On pa jo je potolažil: "Moje življenje je v božjih rokah tukaj in tam. Res, da nekateri nič ne pošljejo, pa zakaj ne? Tukaj niso delali in tudi tamkaj nočejo, zato pa nikoli nič imeli ne bodo. Pa poglej županovega Franceta, pol leta je tam, pa je že poslal skoraj poldrugsto goldinarjev."

"Kje pa hočeš denar dobiti za pot, saj še toliko nimava, da bi obresti in davke plačala?" tako ga je skrbno vprašala.

"Saj ravno to tudi mene skrbi. Vidiš, to že mislim in mislim celih štirinajst dni, pa se ne morem odločiti. Mislil sem že na tega in onega, da bi mi posodil in vsaj dober stal. Pa saj poznaš sosede. Smejali bi se mi in rekli, da slabo gospodarim. Tega pa ne vedo, da že dve leti nisem dobil krajcarja iz hleva. Mislil sem se obrniti na strica, pa poznaš ga, da je skopuh, odpodil bi me in mi tako mojo žalost še bolj pomnožil. S tujimi ljudmi ni nič. Sam si moram pomagati. Veš, kaj sem sklenil? Na hosto bom naredil toliko dolga, da poplačam obresti in imam za pot. Res bo pri hiši par sto goldinarjev več dolga, pa upanje imam, da ga bo potem vedno manj. Če mi Bog zdravje da, se vrnem v dveh letih nazaj in ta čas ves dolg poplačam. Ti boš pa dala druge njive v najem, le eno si obdrži, da boš imela živež za dom. Nekam se mora stvar obrniti. Če pa tako ostane, kakor je sedaj, pa sama veš, da nikamor ne pridemo. Naj delava oba noč in dan, dolga ne bo nič manj."

Te besede so jo potolažile. Bila je nekako mirna, še vesela, ko se je spomnila, da leta hitro teko, da imajo tudi druge žene svoje može tam, da pride kmalu nazaj, da bodo plačali ves dolg, hišo nanovo pokrili, ta čas bodo pa otroci že malo odrasli...

Tako sta se pogovarjala še dolgo v noč.

Hitro se je zvedelo po vasi, da bo šel tudi mladi Starin v Ameriko. Eni so rekli: priden je, ta bo prihranil, če bo delo dobil; drugi so govorili zopet drugače.

Starin je pa šel v mesto in tam na tihem vzel posojilo na hosto. Najprej je plačal zaostale obresti pri nekem oderuhu, ki ga je že komaj čakal, potem nakupil nekaj obleke zase in za otroke, nekaj živil ter šel domov.

Nekako novo življenje se je pričelo tiste dni pri Starinovih. Popreje je bil vedno na polju, zdaj je pa zaostal doma, govoril o tem in onem in pestoval enoletnega Mihca.

Bližal se je dan odhoda.

Fantje, ki so se tudi odpravljali iz vasi v Ameriko, so že cele noči popivali po gostilnicah ter slovo jemali od tega in onega. Pravili so, da jih bo šlo osem čez "lužo". Matere in dekleta so jokale, možje pa fantom želeli srečno pot in veliko zaslužka.

Prišel je zadnji večer. Vlak je odhajal ob pol ene ponoči, s katerim so se imeli odpeljati Amerikanci.

Družina je bila zbrana pri večerji. Tam na klopi je stal pripravljen velik kovčeg, kakoršnega še ni videla Starinova hiša. Šestletni Tonček je že gotovo petkrat vprašal, kaj pomeni tista velika škatlja, in vselej je zvedel, da jo bodo ata vzeli na pot s seboj daleč, daleč v tujo deželo; štiriletna Manica je postala že zaspana in mati jo je položila v njeno postelj na klop ob peči, enoletni Mihec je pa že pošteno smrčal v svoji zibelki. Tudi Tonček je postal že nemiren in hodil zdaj k mami, zdaj k očetu. Čudno se mu je zdelo, da so nocoj tako dolgo pokonci. Večerja je bila že na mizi, zdaj je ponudila ona njemu, zdaj on njej, pa zajela sta parkrat in zopet odložila. Tudi kozarec vina so imeli na mizi. Ni bila sicer navada, da bi bilo pri Starinovih na mizi vino, toda nocoj ga je šla iskat ona pol litra, da bodo nekoliko pozabili ločitev. In kozaren je stal napolnjen, zdaj pred njim, zdaj pred njo. Drug drugega sta silila.

Ura ni hotela iti naprej. Tonček je že večkrat prosil ateta, naj mu vendar povedo kako lepo povest, ker je tako dolg ta večer, kakor sveti večer pri jaslicah, pa oče ni hotel ustreči nocoj svojemu otroku, le pogledal ga je milo v njegove nedolžne oči.

Ura je bila deset, enajst in nazadnje po dolgem čakanju tudi dvanajst. Nekako skrivnostno je bila nocoj ura in nekako nemirno je nocoj plapolala lučica pred podobo Matere Božje, ki je gorela noč in dan v hiši Starinovi.

Tedaj se je začul od gostilne sem glas harmonike in vrisk fantov. Veseli so bili vriski, da so slišali daleč okrog, mamice so pa jokale za njimi, svojimi fanti.

Tedaj je vstal Starin in segel po kovčegu.

"Mana, zdaj pa bo treba iti!" je dejal on z nekim otožnim glasom in na skrivnem mu je pritekla debela solza iz oči.

"Oh, Janez, zakaj greš?" je zaklicala na glas ona, se usedla na stol ter si s predpasnikom zakrila obraz. "Saj nismo še tako na koncu."

"Kar je, je!" je dejal on in pogledal parkrat po sobi gori in doli. "Na, tukaj mi pomagaj nesti kovčeg! Tončka pa doma pusti, saj vidiš, da je že ves zaspan."

"Oh, naj gre s teboj, saj je le par minut. Bog ve, kdaj te zopet vidi."

In ona je vzela veliko ruto ter se ogrnila. Malega Tončka je prijela za roko, v drugo pa prtljago. Tedaj je prekrižal sladko spečega Mihca in pridno Manico, še enkrat pogledal gori k žalostni Materi Božji in zaprl hišne duri.

Na kolodvoru je bilo že polno ljudi. Eni so vpili, drugi jokali, tretji se drenjali k blagajni. Amerikanci so imeli vstopnice že vsi pripravljene. Iz daljave je zažarela velika rdeča luč in zaslišal se je žvižg lokomotive. Tuintam se je slišal glasen jok. Tedaj je on prekrižal tudi Tončka na čelo in ga poljubil na lica ter mu dejal: "Tonček, le priden bodi in mamo ubogaj!" Ona pa je s solzami močila njegovo desnico. Še en pozdrav, še en objem, še ena solza tuintam — in vrata železničnih voz so se zela zapirati in vlak je izginil v temno noč. In Tonček se je stisnil k materi ter jo prosil, naj ga vzame v naročje, ker ga nekako zebe. In naslonil se je na njeno ramo, ona pa je s solzami zaznamovala svojo pot proti domu.

Sladko je spal tisto noč Tonček, ona pa je nemirno bdela in ihtela v duhu za njim; lučica pred Marijo je nemirno plapolala naprej, ona pa je v sladkem snu videla Janeza neizmerno srečnega.

Minula je noč.

Izza gora je priplavalo prijazno solnce ter razsvetlilo zemljo in nebo, na katerem ni bilo oblaka.

"Dan črne smrti."

Ferdo Plemič.

Skončal sem bil uprav svojo junaško pesen naslovljeno: "Dan črne smrti", ko vzdihne moj brezbožni tovariš prav sentimentalno:

— O, o, o Amanda!

To me je spravilo vedno ob vso dobro voljo, ker moj tovariš, ženijalni Tilho, ki ni slikal uže mesece nič drugega, nego prav nesramno zlizujene ženske, je imel prekleto navado reči vselej mesto "lačen sem", bolj poetično "o, o, o Amanda." To je bilo skrajno brezbožno, ker prvič ni mislil pri tem na nobeno bledolično gospodično, nego na rudečo in zalito kuharico v gostilni "pri sladki vinski trti", a drugič se ta ženska ni zvala Amanda, temveč Katerca. Zato se obrnem do njega in mu rečem globoko užaljen: — Sit sem, veš.

— Oj srečen ti med srečnimi, jaz pa sem nasprotno zelo lačen. O, o, o Amanda!

— Pa prodaj jedno svojih slik.

— Bravo! Lepo govoriš, dasi govoriš neumno! Jaz svojih slik ne prodam manj nego 36 skupaj. Sedaj sem šele pri prvi in . . .

— In do 36. boš srečno in slavno crknil od lakote.

— Kakor pes! — reče z globokim glasom Tilho.

— Kakor pes! — mu pritrdim s še globokejšim basom.

Tilho nato obmolkne, potem pa začne zopet s tragičnim glasom:

— Imaš kaj drobiža?

— Nič! konstatujem jaz.

— Kaj takega morda, kar bi bilo tešilo želodcu?

— Tudi ne.

— Niti klobase?

— Ne.

— Niti klobase nimava in božič je tu. Oj zlata poezija, oj zlata malarija — crknila bova oba! O, o, o Amanda!

Nato vstane Tilho in pride k moji zveženi mizici. Tu zagleda moj rokopis "Dan črne smrti." Malomarno ga vzame v roke, kakor da bi bil kakšen krojaški račun, ter ga jame čitati po svoji navadi od spodaj navzgor.

— Ha, ha, ha! Krasno! Poslušaj kaj si napisal! — de nenadoma in mi prečita konečne vrstice moje junaške pesmi:

— Glej, križajo se meči, tla bobne,
težko nosijo konji že može.
Kam? Oj ne vprašaj; tja, naprej, naprej!
Kaj bo iz njih? Kdo mi to pove . . .
Dan jeze, dan trepeta, črne smrti;
pravica ubita in možje potrti.

— S tem hočeš? — me vpraša potem.

— Postati slaven, nesmrten, — odgovorim jaz.

— A najprej moraš dati stvar tiskati.

— Seveda.

— A urednik ti bo marsikaj spremenil.

— Naj le, samo da se tiska.

— Daj meni pesen in resnično resnično ti povem, še danes bova gorko večerjala.

Izgovoril je to tako prepričevalno, da sem mu prepustil pesen, s katero je pobriše Tilho naglo dol čez vse stopnice. Čez pol ure je bil zopet nazaj, a hodil je tačas previdno in počasi proti svoji navadi. Nič ni opravil, zato hodi tako klaverno, si mislim jaz in ko vtsopi mu rečem: — Torej zopet nič?

— Kaj nič, nič! — se zadere on oblastno ter postavi skledo s tremi pari lepodišečih klobas, ki so ležale na gorkem kislem zelju, ter liter vina in pol hleba kruha na mizo.

— Kaj je to nič, a? Ti materijalist ti, brez prave poezije, še enkrat reci nič in jaz sem v stanu — pojesti vse sam.

Ničesar nisem več rekel, temveč začel žvečiti, kakor je žvekal že Tilho.

— Vidiš, — reče po večerji moj tovariš, — tako se bo godilo nama še marsikater večer. Današnji je prvi obrok za tvojo pesen.

— Tedaj si jo spečal?

— Spečal.

— Kje, komu?

— Boš že videl.

— Pa bo natisnjena?

—Koj jutri v najimenitnejših listih našega mesta.

— Lažeš!

— Ti obrekuješ poštene ljudi. Potrpi do jutri in prepričaš se sam, da govorim jaz resnico.

— Torej molčim.

— Prav, molčanje je najboljša čednost vseh politikov, poslancev in diplomatov, žal, da med pesniki ni še toli razširjena. Ali kar se tiče tvoje poezije, da ne pozabim, nekoliko sprememb, malih brezpomembnih sprememb boš opazil na svojem delu.

— Nič ne de. Kje pa si iztaknil tako dobro večerjo?

— Dobra, kaj ne, je bila? — Imam pač umetniški okus. Tu doli nama nasproti pri "sladki vinski trti" so klali.

Spal sem to noč dobro. Kako bi tudi ne? Saj sem se najedel do dobrega ta večer in jutri, jutri, oj jutri bo strmel svet in občinski zastop pošlje v mojo bajto frakasto deputacijo in mi izroči častno občanstvo, meni, pesniku "dneva črne smrti." A jaz bom gledal dol na nje, dol iz svoje meglene višine. Tako sem sanjal.

Beli dan je bil, ko me zbudi tovariš Tilho.

— Tu imaš liste! Tvoja pesen je notri, le nekoliko tiskovnih pomot je vmes. Pa nič se je jezi, zvečer so zopet klobase v najinem jedilnem listu. Le beri in raduj se in — z bogom ljubca, starši!

Že ga ni bilo več. Ta hitri beg je zbudil moj sum. Razgrnem časnike, bili so trije najuglednejši. Iščem in iščem svojo pesen dolgo, dolgo. Slednjič jo najdem — med inserati, a ne vse, samo slednjih šest vrstic in še te so se glasile:

— Glej, križajo se roke, in težko
sope nose možje zaklano svinjo.
Kam? Oj ne vprašaj! Tja v hladni hram.
Kaj bo iz nje? — Klobase sveže, he!
Dan klanja je "pri vinski trti"
ob kranjski cesti, številki tam četrti.

— Ti vražji Tilho, to so sedaj one brezpomembne spremembe in tiskovne pomote!

Manuskript je bil tudi pri hudirju, kakor sem zvedel kasneje, in tako so prišli Slovenci ob svoj najlepši epos.

Odlikovanje predsednika ogrske zbornice.

Iz Budimpešte poročajo uradno, da je cesar Viljem odlikoval predsednika ogrske poslanske zbornice Beoethyja z železnim križem drugega razreda.

Glosa.

Oton Župančič:

Le ne uči pevcev peti!
Mar učil boš cvesti veje?
ptič na veji se ti smeje:
jaz sem pred teboj na sveti!

Brate, pojdi s tiho vero
zjutraj z mano proti Čadu,
v rosnem te obsiplje hladu
sladkih melodij stotero.
Kje so vzeli ritem, mero
pevčki ti sveto razvneti?
Daj ponižno se ujeti
petju v zanke, v zvonki rimi
tajnostno se spoji ž njimi —
le ne uči pevcev peti!

Zemlja zelenino dviga,
nad teboj jo v loke boči,
v njenem maternem naročji
cvet pri cvetu še užiga.
Mila vsa ti k sebi miga,
sina z vonjem te oveje,
um ne, duša jo umeje,
sluša njene dihe lahne
brez besed odgovor dahne —
mar učil boš cvesti veje?

Kaj modrost mi tvoja zvita,
kaj mi akti preležani!
Bukev prah naj v sebi hrani
seme pesmi in razcvita?
Ne natezaj na kopita,
kar svobodno je brez meje,
tvoje forme in ideje,
o, kako je vse to suho,
golo, piškavo in gluho —
ptič na veji se ti smeje.

Iz najgloblje globočine
korenina sreba soke,
vrh, kot mreža v zračne toke
vržena, lovi jasnine.
Kar človeško kdaj prešine,
kar med solnci se zasveti,
v srcu pevčevem zaneti
žar, odžar prvotne luči;
glej, poslušaj, ti se uči —
jaz sem pred teboj na sveti!

Kdo je iznašel eksplozivne bombe?

Prvi, ki je iznašel eksplozivne bombe in napravil ž njimi razne poiskuse, je bil Christoph Bernhard pl. Galen, škof v Muenstru. Vojaški oklep mu je bil ravno tako ljub, kakor pa duhovniška halja. Največ je pa posvetil svoje interese za spopolnitev artilerije. — Holandsko mesto, ki je bilo leta 1672. oblegano od kolinskih in muensterskih čet, je prvo poskusilo strahovite poskušnje za vojno navdušenega cerkvenega kneza. "Temps" celo trdi, da je priletela v trdnjavo med številnimi streli velikanska bomba v obliki soda. Ko se je razletela, se je pokazal majhen top, ki je bljuval krogle in s strašnimi obrazi opremljene bakrene novce. Kamor je priletela taka bomba, je okužila tudi ves zrak v okolici, tako da je bilo prebivalstvo prisiljeno zapustiti te kraje, ako si je hotelo rešiti življenje. Mnogo ljudi je bilo žrtev tega dušljivega plina. Vse spopolnitve, ki so učinek teh bombnih topov le še povečale, se pripisujejo iznajdbi tega dušnega pastirja. Da je sleherna krogla sigurno našla zaželjeni cilj, tudi ta iznajdba se mu pripisuje, da je namesto manj učinkovitih polnih krogel uporabljal krogle, ki so imele v svoji notranjosti zmes smole, žvepla, solitra in smodnika.

Velik gospodarski polom na Češkem.

Kreditno društvo v Kraljevem Gradcu je prišlo v resne težkoče. Izgube znašajo 23 milijonov. Uvedena sanačna akcija obeta malo uspeha.

Podobna usoda.

— Moj oče so bili 21. marca 1848. na Laškem v vojski ustreljeni.

— Dajte mi roko in bodiva prijatelja, kajti moj oče so bili 21. marca 1848. na Ogrskem obešeni.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. S., Ely, Minn. — Dopisov, v katerih so osebni napadi, ne priobčujemo. To naj velja tudi za ostale dopisnike.

Izvanredna ponudba za bolne.

—o—

En mesec, — od 1. julija do 1. avgusta — hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti $10.00 vredno preiskavo z

X-ŽARKI
VSE ZA $2.00.

Nobenega ugibanja ali pomot glede vaše bolezni. X-žarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo priti.

Pridite takoj. — Odlašanje je nevarno.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN,
308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

Slovenske Benetke na Pruskem.

Spisal **Janko Mlakar.**

Stoletja so pretekla, odkar je zalila in potopila nemška povodenj slovansko posest ob Vzhodnem morju. Kljub nemškemu zatiranju pa se je vendar ohranil še do današnjega dne majhen slovaški otok prav v srcu Nemčije, na Brandenburškem. Spreewald je to, svet ob bregovih lene Spreve.

Čudno, da se je ohranil tako dolgo. Ko je v desetem stoletju kruti Gero grozovito zatiral Srbe, so se mu le-ti umikali vedno globlje skoraj nepristopne gozde in močvirja Spreewalda. Tu so zgradili kot zaslombo proti mogočnemu sovragu nasipe in trdna gradišča, katerih ostanki še dandanes kažejo nekdanjo moč. Daleč naokoli se je že vse pokorilo nasilnemu Nemcu in že so pozabili ponemčeni Srbi svojega slovanskega pokolenja, ko je Spreewaldec še prosto dihal ob mnogoštevilnih Sprevinih vodotokih. Temni, mokri gozdovi in meglena močvirja so ga ščitila pred potujčevanjem. Seveda ne dolgo.

Nemci so si osvojili mesto Ljubin, postavili močen grad, da bi strahovali uporne Spreevaldce. Vedno bolj in bolj so se morali Srbi umikati nemškemu nasilju. Popustili so tujcu lepe in rodovitne obmejne naselbine in se zatekli prav v osrčje Spreewalda. Z velikim trudom so si pridobivali svoj borni kruh iz močvirnih tal, zato pa so si ohranili narodnost skozi stoletja. Pogosto so se menjavali gospodarji Spreewalda, toda njegovi srbski prebivalci se zato niso dosti menili. Okopavali so mastno zemljo, ribarili v globokih tolmunih in plavili les po umazani Sprevi, naj so jim gospodovali Luksenburgovci ali pa Habsburžani.

Ko so pa zavladali Hohenzollerji, so se odprla ponemčevanju v Spreewaldu vrata na široko. V gostih šumah je zapela sekira in začeli so giniti krasni gozdovi. Solnce in človeška roka sta posušila prostrana močvirja in jih izpremenila v zelene pašnike in rodovitne njive. Počasi, toda gotovo je lezel nemški živelj v močni ostrov nekdanjih Lužiških Srbov. Ko so pa zgradili široke ceste in železnice, je začelo klenkati slovanstvu ob Sprevi. Nemška protestantska vera, nemške šole in nemški turisti, ki se vsipljejo kakor kobilice v Spreewald, bodo zatrli zadnjo iskro sedaj le še tlečega slovanstva.

Ako hočemo slišati že pojemajoče srbske glasove v srcu nemškega Brandenburškega, moramo pohiteti, sicer pridemo prepozno. Daljne poti nam ne bo žal. Kraj je sa mna sebi zelo znamenit, nam pa toliko ljubši, ker nam hrani skoraj zadnje ostanke nekdaj tako mogočnega slovanskega naroda. —

Berolin sam nas že opominja, naj si ogledamo nemške Benetke; tako namreč nekateri nazivljejo Spreewald. Na ulicah, v parkih, na sprehajališčih, da, skoraj povsod vidimo služkinje, pa tudi otroke v lepi spreewaldski narodni noši. Noben tujec ne more tega prezreti in marsikdo postane šele tu pozoren na "Wende" v Spreewaldu in si gre ogledat njihov dom.

Železnica nas urno pripelje iz nemške prestolnice v Ljubinov (Luebbenau), največji kraj gornjega Spreewalda. Na kolodvoru nas kar obsujejo brodarji in nam ponujajo čolne za vožnjo po lesu. Kdor najde kako "žrtev", se urno podviza z njo v pristanišče, da mu je ne prevzame kak tovariš. Tudi nekaka slika iz Benetek. Toda mi se ne vdamo. Ker imamo časa dovolj, si hočemo še ogledati mesto, čeprav nima posebno veliko zanimivosti.

Zgodovina pripoveduje, da je bil Ljubinov še l. 1179 le del Novega Ljubina, ki leži bolj severno od Sprevi. Tek časa, neštevilne vojske in vsakoletne povodnji so naredile iz predmestja Novega Ljubina mesto Ljubinov. Dolgo je črez pol ure, dasi ima le okrog 3800 prebivalcev. Hiše stoje namreč skoraj samo ob glavni cesti. Stranskih ulic je silno malo. Željno napenjamo ušesa, da bi ujeli kak srbski glas, toda zastonj; tu je že vse ponemčeno. Ako hočemo slišati to lepo slovansko narečje, moramo globlje v les.

Mesto je z muzejem vred kmalu ogledano in napotimo se v "pristanišče", da najamemo čoln, ki je najimenitnejše in ponekod celo edino prometno sredstvo v Spreewaldu. Na milost in nemilost se izročimo nemškemu potomcu Srbov, da nas popelje po plitvih vodah, ki leno lezejo med zelenimi travniki v senci vitkih jelš. Brodar se vpre v dolg drog in urno zdrkne čoln naprej. Par sunkov in že plujemo po široki lehdeški groblji.

Spreva se med Košobusom — Cottbus — in Grodom razcepi v okoli 309 tokov, ki se razlijejo več kilometrov na široko. Vsi ti vodotoki se zbero zopet pri Ljubinu in vale po široki strugi zopet kot Spreva svoje umazane valove dalje proti Berolinu. Svet pa, ki ga vodotoki oblivajo, se imenuje Spreewald.

V prazgodovinski dobi se je tu razprostirala širna jezerska gladina. Jezero se je posušilo ali pa odteklo, in ostala so močvirna tla. Voda je ostala samo še v jarkih. Mogočni lesovi so pokrili v teku časa mokro zemljo in še v začetku minulega stoletja so stali neprodirni gozdovi. Toda delavna človeška roka, dobre ceste in železnica; vse to je tudi tu naredilo velik prevrat. Začele so padati zelene bukve in mogočni hrasti, tako da zasluži dandanes Spreewald komaj svoje ime. Nemška pruska vlada je deloma posušila močvirna tla, uredila vodne toke in pošiljala nemške naselnike, ki bodo kmalu zadušili slovanski živelj. —

Le voda je in bo ohranila svoje gospodstvo. Med seli, da, celo med posameznimi hišami je voda pogosto edina cesta. Obmejne vasi so si pa morale narediti prekope, takozvane groblje, da morejo do svojih sosedov, v sredino lesa.

Po taki grabzlji pridemo tudi v Lehde, ki je najlepša točka Spreewalda. Mala vas stoji večinoma na otokih; skoraj vsak gospodar ima svoj otočič. Lesene, s slamo deloma tudi s trsjem krite hiše so postavili pred stoletji Srbi, dandanes stanujejo v njih njihovi ponemčeni potomci. Akoravno začrnele bajte ne kažejo posebnega blagostanja, je vendar vas v resnici precej premožna. Zemlje sicer ljudje nimajo veliko, toda kar je imajo, je skrbno obdelana z lapato. Pluga kakor tudi voza ne najdeš v celi vasi. V čolnu peljejo otroka k krstu in v čolnih spremijo mrliča na njegovi zadnji vožnji. Poti ni druge kakor od vode do hišnega praga. Edino izjemo dela posestvo gostilničarja Richtarja, ki je z velikimi stroški naredil majhen park in kopališče.

Ob ugodnem vremenu kar mrgoli po vasi raznih slikarjev, umetnic in umetnikov, ki čepe ob vodah in slikajo razne prizore iz narave. Izbirčni ravno niso. Naj bo že drevo, bajta, svinjski hlev, krava, štorklja ali brhka Spreewaldka v narodni noši, vse mora na platno.

Pozimi kaže Lehde in sploh vsa okolica čisto drugačno lice. Jesenі poplavi Spreva ves les in voda stoji navadno do pomladi. Vsa pokrajina je podobna velikanskemu jezeru, iz katerega štrle mnogoštevilni otočiči. Kakor velikanske črne pike se vidijo na vodni gladini ogromni kupi sena, ki je nakopičeno na visokih stojalih, da ga ne odnese voda. Takrat brez čolna sploh ne moreš nikamor. Ko pa nastopi zima in "jezero" zmrzne, izpodrinejo ga drslice. Seveda se Spreewaldci ne drsajo za kratek čas, ampak le zato, ker brez drsalic ne morejo niti do soseda. Da pa ne manjka tudi športa, za to skrbe bližnja mesta, posebno Berolin. Ob nedeljah in praznikih dovažajo kar posebni vlaki drsalke in drsalce v Ljubinov. V gostih trumah se drsajo odtod v Grod, odkoder se po "vročem delu" odpeljejo zopet domov. Večkrat imajo celo vojaki svoje vaje na gladkih tleh. Akoravno ne streljajo ostro, pade jih v vsaki bitki veliko število, posebno tistih, ki se ne znajo dobro — drsati.

(Konec prihodnjič).

Kaj ga briga.

Slabo oblečen človek se oglasi v odvetniški pisarni, praša najprej za službo in potem za podporo.

— Kaj, vi zahtevate od mene kar krono? Saj vas niti ne poznam!

— Prava reč — saj jaz tudi vas ne poznam.

Takrat so cvetele akacije.

—o—

Črtica. — Spisala **Lea Fatur.**

—o—

Bele, dehteče, so stale kakor neveste v vencu ob poti na kolodvor. Pot se je vila okoli prijaznega griča. Raz njega je gledala ponosna, od gospodarskih poslopij obdana hiša vaškega velmoža, župana Semiča.

Pod gričem se je širila Semičeva senožet, kot krasen bel rob so jo mejile akacije. Skozi sveže zelenje senožeti je hitela stezica proti vasi, ob stezici so stale, oko pri očesu, spominčice. Ljubke, modre.

Bil je četrtek. Dan oddiha za otroke in učitelje na kmetih. Pod cvetočimi akacijami se je izprehajala trnska učiteljica Zora. — Sama krasna kot pomladni cvet, je obračala jasno oko v zeleneče gore, v smehljajoče nebo. Veselila se je pastirčice, ki je skakala otresaje repek, po cesti, veselila se lastavic, ki so sedale na brzojavne žice ob železniškem tiru, vrabčičev, ki so letali proti kolodvoru, kjer jih čaka žito, veselje malih čivkačev.

Proti kolodvoru so hiteli, od tam prihajali potniki. Pridrdra, oddrdra vlak, prinaša, odnaša srečo. Zato pohiti marsikdo rad na kolodvor. Morda ga čaka tam, in če ne, se odpelje za njo.... Širen je svet, ne veš, kje biva sreča, kot se skriva nedosežna.

Zora je gledala za hitečimi potniki, ozrla se na senožeti in se nasmehnila. Akacije in spominčice.... Pomlad, mladost, ljubezen.... Ljubezen, zlata sreča ženskega srca. Sladko so dehtele akacije, bučele so brenčale po njih. Zora je stopila na prste, da doseže vejico, polno cvetja. V visoko počesane, bujne kostanjeve lase, za pas, v nedra si je nadela šopkov, naložila si jih v pisani predpasnik.

Veselo je odzdravljala mimoidočim, stopila s svojim dehtečim bremenom na senožet, se sklonila k spominčicam. Pogledala je prenežne cvetke, odsev nebeške modrine, in zadrhtela od sreče..... Iz stoterih drobnih očes jo je pozdravljala ljubezen.... Hlastno je trgala roka modrooke cvetke in jih sestavljala v šopek. Bil je krasen. Zora je zrla na cvetje, pogledovala na prosojno nebo, pomlajeno zemljo, svojo mladost, svoje nade.... Nasmehnila se je v sladkih mislih in zakrila žareče lice v šopek: — Bel kot akacija cvet bo poročni venec, modro kot spomičica ženinovo oko.... —

Šla je po stezici proti vasi in se ozrla na ponosno hišo na griču. Majhen oblaček je pokril jasno čelo mlade učiteljice. Spomnila se je razposajenih županovih otrok. Troje jih je hodilo v šolo. V svesti si, da so županovi, so prezirali druge, bili neubogljivi. Večkrat je bila Zora primorana kaznovati jih, otroci pa so se vedli, češ kakor da jo zatožijo očetu. Matere niso imeli, zato so bili brez varstva in strahu. Neprijetna ura za mlado učiteljico, če pride oče ali mati kaznovanega otroka pritoževat se.... Tem bolj neprijetno, če je oče kaznovanega šolski predsednik.... Ah, na kmetih je težko življenje za učiteljico.... Glej na desno in na levo, da se ne zameriš.... In treba je ustrezati šolskim postavam in svoji vesti....

V glinasti vazi je stal šopek. Vlažna, borno opremljena soba je zadehtela po pomladi. Iz lične škatljice je vzela Zora zavoj pisem in jih jela prebirati. Kdove vkolikič.... Bučelica je prebrenčala skozi okno, vrišč otrok, ki so majali vrbin lub ob potoku, je prihajal do nje.... Pomladna radost.... Zora je zažarela od veselja. Pomlad je v svetu — in nji se bliža prav pomlad življenja. Zdaj mora podpirati mater-vdovo in sestro, ki je v tretjem letniku pripravnice. Pa sestra naredi maturo, stopi v službo, mati gre k nji.... Breme težke skrbi se odvali od mlade, krasne Zore — in ona....

Pisma ji piše, polna sladkih obetov. Pridno študira Gabriel, da povede zoro svojega življenja z utrudljive vožnje učiteljske službe v tihi zakonski pristan.

— Nič več se ne boš mučila s trmastimi vaškimi paglavci, nič več se klanjala ošabnim kmeticam za hrano in stanovanje. Sama svoja gospa boš, moja Zora, le meni boš živela, dragica....

Pomlad. Sladko, kot njegove besede, dehte akacije, spominčice so Gabrielovo zvesto oko.... Poljubovala je spominčič modra očesca in se naslanjala ob vonju akacij....

Rahlo, boječe je potrkalo....

Počasi je vstopil starikavi vaški velmož Semič. Župan, trgovec, posestnik in šolski predsednik, se je zavedal svoje časti, nosil bahato svoje rejeno telo, si pogladil rad sivo brado, se pohvalil s hišo, polno blaga. Bil je mož na svojem mestu, v trgovini kakor v županstvu, na polju kakor v hiši. — Zdaj pa mu je zalila zadrega debelo, rdeče lice, sivo oko je begalo nemirno po prazničnih obleki, obutalu in klobuku.... Nikjer ni bilo praška — vse čisto, svetlo, novo. — In vendar je zapazil župan, da je bil njegov obisk neprijeten....

Seveda Zora je sanjala o Gabrielu, vitkem, visokem, bujnolasem. Pa je prišel čokati, plešati Jože Semič.... Ravnokar je poslušala Gabrielove sladke besede. — — — In zmoti jo ta župan! Župan, neroden, oduren mož, prihaja gotovo radi otrok.... O proza!

— Gospod predsednik, kaka čast za mene! Izvolite na stol, do zofe, če bi bila tudi lesena, se še ni povzpela moja Črnečka. Poglejte to sobico! Vlažna, mala. In še to sem dobila le po milosti, kakor mi namiguje moj kmetavs, gospodinja moja.... Po milosti! Pa plačujem sedem kron za njo — mesečno sedem kron! Pomislite, gospod župan, kako daleč imam do šole. Poleti je prijeten sprehod, ali pozimi se premočim, namrazim. Kak križ imam tudi s hrano! Šolski svet bi moral vendar ukreniti, da dobi tudi učiteljica stanovanje, sobo in kuhinjo v šolskem poslopju, da ne bo odvisna od milosti teh domišljavih kmetic. Kaj pretrpi učiteljica na kmetih! Obupala bi, da nimam nade rešiti se teh težav....

Tako je govorila Zora in upirala velike, smehljajoče se črne oči v župana. On pa, ki je bil vendar mož na mestu med občani in posli, je rdel kot petnajstleten deček, mencal novi klobuk med okornimi prsti, se premikal nemirno po stolu in strmel v Zorino sveže lice, v njeno vzneseno postavo.

Še nikdar se ni zdel samozavestni vaški mogotec Zori tako neroden. Samo še za ušesom naj se popraska.... Zora je prasnila v vesel smeh:

— Zakaj me motrite tako, gospod župan? Moja frizura se vam zdi preumetna za našo vas? Ali predobro izgledam za mojo hrano? Ali mislite, da imam novo obleko? Ne, gospod župan, na meni ne zraste vsako leto nova; kadar kupim, kupim pri vas in vi mi prodajate za izjemno nizko ceno — kaj ne, gospod župan?

Še vedno je obračal klobuk v roki, nabiral lice v svečano bedaste gube.... Videč, da ne bo hudega, je stopila Zora po tem rekognoscirnju pogumno na bojno polje:

— Vi prihajate zaradi otrok, gospod župan.... Prisiljena sem bila že večkrat kaznovati jih. V šoli so vsi otroci enaki — vašim pa manjka materine roke, vedno bolj razposajeni postajajo — ženiti se morate, gospod župan....

Na te besede je odgovoril vaški velmož naglo in glasno:

— Baš zaradi tega.. ..Otroci pogrešajo matere.... Vsega je v moji hiši, saj veste, gospica — vsega, samo reda ni. Saj veste, gospica, kako je v moji hiši: blaga in denarja na pretek. Moji soprogi ne bi trebalo, da dela. Samo ukazovala bi.... Resnično, prava — gospa.... Zagotavljam vas: velika gospa! Stopi v kuhinjo, ukaže kuharici, stopi v prodajalno, pogleda fante, stopi v vrt, na njive.... se ohladi v senci akacij, se sprehaja po senožeti. Kaka muka je to, prosim vas, gospica? Pa si izbere blaga v prodajalni — šivilju ima v hiši. V shrambi so jedila, v kleti vino. V hlevu so konji, v kolarni kočija, v blagajni denar. Kaj mislite, gospica Zora: je to težava, muka?

Zora je misiila na velike, lepe prostore v hiši na griču, na železno blagajno, na posle, konje, kočije.... na svojo malo plačo, velike potrebe, na sestro in mater... Županja, kako lahko živi, lahko pomaga svojcem. Domislila se je tudi težav, ki čakajo nje, preden se udomi z Gabrielom, dolgov, skrbi....

— Lahko jo dobite, gospod Semič, in srečna bo pri vas.

Lice starega vdovca je zažarelo. Hitel je:

— Ravno zaradi tega prihajam, gospica Zora.... So otroci, pa je tudi kruh. Otroci dorasto, gredo po svetu.... hišo vam zapišem, gospica, hišo na griču.... Pustite poučevanje, škoda vaših pljučic, vaših lepih očes.... Svojo mater vzamete k sebi, sestra bo hodila na počitnice.... Živeli bomo kakor golobi.... Mesto v tej vlažni sobi boste sedeli v mojem salonu, mesto da bi gazili po zimi po snegu in brljuzgi, se boste vozili v saneh na izprehod.... kraguljčki bodo cingali, v kožuhovino zavita gospa Semičeva bo odzdravljala zavidajočim ji pešcem.... Gospica Zora, postanite moja žena, ne bo vam žal!

Sivi snubec se je razvnel, skočil k Zori, jo gledal s plamtečim očesom.... Nič zoprnejšega nego zaljubljen starec.... Iznenadena Zora je strmela v nepričakovanega snubca.... Kako zoprno je bilo njegovo tolsto, rdeče lice, zoper pogled, zoprn nasmeh, ki je razkrival žalostne podrtine zobovja....

To lice, da bi gledala dneve in leta v svoji bližini? Za tega človeka, da bi zamenjala svojega Gabriela? Ne! Za vse hiše in posestva ne! Odmeknila se je od žarečega snubca, se nagnila nad šopkom v vazi in nasmejala prešerno:

— Kako dehte akacije! Vonj je tako omamen, da človek skoraj ne ve, kaj govori.... Ni res, gospod župan? Vi se ženite? Ne ženite se, dokler cveto akacije....

Tako je bilo takrat, ko so cvetele akacije....

Pa prišla je zima. Iz stare, razpokane peči v Zorini sobi se je kadilo. Po sobi je dehtelo po vlagi in dimu. Stene so se pokrile s črnimi progami, so porastle z mahom. Stokrat pregnani pajki so se vračali trmasto v mokre kote, opazovali škodoželjno nevoljno učiteljico. Okno je zamrzovalo, skozi vrata je pihalo. Zvečer je preganjal Zoro, mestno cvetko, duh pese, repe in gnati, ki se je kuhala v kotlu pod njeno sobico.

Črnelina dekla je godla nad sitno učiteljico, Perkanka ji je odpovedala hrano, ker ni marala dekla nositi po snegu.... Pot v šolo je bila slaba. Zora je prihajala premočena, otroci so bili prehlajeni, nemirni, kašljali so, tolkli z zmrzlimi nogami po tleh, niso pazili na pouk. Učiteljico je bolela glava od skrbi. Mati je bolna, sestra potrebna zimske obleke, nji je treba obuvala, plašča.... Gabriel ni naredil izpita.... Revščina ga je zadržala — revež ne doseže nikoli ničesar o pravem času.... Hiša na griču pa je stala ponosna, polna blaga in denarja. V nji je rdeče opremljen salon, lepo vezane knjige, mehke preproge. V moderni peči prasketa ogenj, poleg nje je mehek naslanjač, mizica s časopisi. Polna je shramba in klet. V hlevu so konji, v kolarni kočija, posli čakajo na ukaz.... In gospodar ponosne hiše je še vedno zaljubljen....

Bil je šolski predsednik. Pa je prišel med ukom v šolo. Učiteljičin glas je bil hripav, oči objokane, roke ozeble.... Poslavljaje se je postal ob nji, pokazal na zasneženo senožet, nad katero je kraljevala njegova hiša raz griča in rekel mehko:

— Takrat so cvetele akacije — sedaj je zima, gospica....

Bilo je isto tolsto lice, isti zoprno-zaljubljeni pogled.... Od vaškega mogotca je hitel Zorin trudni pogled na gole akacije ob senožeti. Vrnae so sedele na njih. Zima, dolg, skrbi.... Gabriel ali ta župan? Trud — ali brezskrbno življenje tam gori? Za hip je pomislila mlada Zora. Potem se je zravnala ponosno in odgovorila:

— Zima prejde, gospod Semič — in zopet bodo cvetele akacije....

Cesar Napoleon I. o Angležih.

Svoje dni je prišel cesar Napoleon I. tudi v Weimar na Nemškem. Ondotni župan je v svojem pozdravnem govoru tudi rekel, da hrepeni vse prebivalstvo po miru. Napoleon je na to rekel: "Dokler bodo Angleži imeli toliko denarja, da bodo lahko svet korumpirali, ne more biti miru."

Ženska policija v Rimu.

"Nouvelliste" poroča iz Rima: Kakih 11,000 žensk se je zglasilo za od vlade autorizirano organizacijo ženske policije. Ženske, ki pripadajo po večini meščanskim krogom, bodo telesno izvežbane ter bodo uniformirane.

Kruppova tovarna pri Carigradu.

"Morningpost" poroča: Tvrdka Krupp je zgradila blizu Carigrada veliko tovarno za izdelovanje municije in eksplozivnih tvarin. V tovarni dela 11.000 nemških delavcev. Pri izdelovanju žvepla se uporablja novo električno postopanje.

Karte za zelenjavo.

V Draždanih na Saksonskem namerava mesto vpeljati karte za dobavo kuhinjske zelenjave. Pojavilo se je namreč tako veliko pomanjkanje zelenjave, da so morali dobavo iste uradno uravnati. Mesto Draždane bo odslej vsak mesec razdelilo 4000 do 5000 meterskih stotov zelenjave med prebivalstvo mesta. — Tudi v drugih mestih, n. pr. na Dunaju in v Berlinu je pomanjkanje zelenjave že zelo občutno, ker se ista ne more od nikoder dovažati.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangeljska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z posebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski, vezan	—.25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Ktekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.25
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.50
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Spretna kuharica, brošir.	—.80
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Evstahija dobra hči	—.20
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Grof Radecky	—.20
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hlapec Jernej	—.60
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.4[illegible]
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.2[illegible]
Križana umiljenost	—.4[illegible]
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.5[illegible]
Lažnjivi Kljukec	—.2[illegible]
Leban, 100 beril	—.2[illegible]
Maksimilijan I.	—.2[illegible]
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman.	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.2[illegible]
Na divjem zapadu, vez.	—.6[illegible]
Na indijskih otokih	—.3[illegible]
Najdenček	—.2[illegible]
Na jutrovem	—.3[illegible]
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.2[illegible]
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.3[illegible]
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgodan a Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.30
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Pri Vrbčevem Grogi	—.20
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.2[illegible]
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.35
Sveta noč	—.25
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.25
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.25
Tegetthof	—.25
Turki pred Dunajem	—.3[illegible]
Vojna na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.50
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.35
Znamenje štirih	—.30
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.25
12. zv. Korejska brata	—.30
13. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.35
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misijonarjev	—.25
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA:

Zbirka gredaliških iger.

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Dobro došli	—.20
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.35
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.20
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.20
Album mest New Yorka s krašnimi slikami, mali	—.35
veliki	—.75

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske mali,	—.15
Združenih držav, mali	—.15
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem že vračunana.

SLOVENSKA LIGA

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trošt, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovolijo poslati glavnemu tajniku. Vsaka vplačana svota bode potrjena po tajniku in razglašena po slovenskih listih. Istočasno naj tudi obvesti gl. blagajnika, koliko denarja so poslali.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnic Slov. Lige!

Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnic Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glav. tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljna pojasnila tičoča se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Pravil Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edvardu Kališu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Pravil, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daje glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

Mobie, W. Va. — Tamošnjim rojakom naznanjamo, da jih radi sprejmemo v newyorško podružnico. Sporočite nam imena in naslove vseh, ki žele pristopiti. — Takoj zatem dobite pravila. — Pozdrav.

Sijajna svatba.

—o—

Napisal: **Franc Bregar.**

—o—

Kdor popotuje po tujih krajih, lepih ali dolgočasnih, se mora tuintam ustaviti, da pogleda šumečo reko, da pogleda golo skalo, da pogleda rodno polje, kajti to je dolžan sebi in drugim. Sram bodi popotnika, ki hodi in nič ne vidi, in kako naj stopi pred tiste, ki koprne doma po njem, če je odšel gledat in se vrnil slep, če je odšel poslušat in se vrnil gluh, če je odšel nenavadnih dogodkov željan in se vrnil nem? Toda kdor je popotoval kako bogato jesen skozi Savinjsko dolino, ta se je vrnil gotovo domov, in če ste vi, njegovi dragi, spregovorili radi tega jezno besedo ali ga žalili z zaničljivim nasmehom, tedaj stopite brez sramu predenj in mu recite zopet dobro besedo, zakaj verjemite mi, da je nem, ker je videl preveč.

Skozi Savinjsko dolino se vije reka Savinja — kakor pas in starega, težkega srebra (poreče morda kdo, komur je do lepih besed, jaz pa vam zastavim svoje poštenje, da mi ni do njih), ki se oklepa dekletu krog ledij in zacinglja pri vsakem koraku s rebrnim glasom in se zalesketa pri vsakem koraku v srebrni luči in ki se dekle nanj ozira pri vsakem koraku z ničemurnim nasmehom. Tega nisem videl; pač pa sem videl, kako je Savinja blestela urnih postrvi in klenov in mren, ki so se prevračale in poganjale iz vode — neumnice: iz hladne vode v razbeljeni zrak! — Kako je deček stal na bregu in sak ob njem, kako je trepetal lovske strasti, se nato plaho ozrl okrog, bliskoma vrgel suknjič s sebe in potem skočil, ne, planil v vodo, vihteč sak v desnici, se potopil tam v senci ob vrbi, kjer je voda najglobija, kako se je zopet pokazala na površju rjava, od solnca ožgana glava z napetimi lici in premočenimi, po temenu ravno razdeljenimi lasmi, kako mu je brizgnila voda iz ust in nosnic, ko je stresel z glavo in odprl oči ter zarezgetal kakor mlad, isker konj, ki stoji s trepetajočimi nosnicami na sočnem pašniku, izteguje svoj plemeniti vrat in potem divja, divja iz mlade razposajenosti in preobilja moči, rezgetaje divja in tepta sladko travo po sočnem pašniku.... Voda je urna, riba je urnejša, a sak in roka sta najurnejša. Vrgel se je proti toku, pognal se proti jezu, kjer rib skoro ni moči šteti, in že se je zvijal in trepetal klen v saku. Še en sunek, en skok, in lovec je stal na bregu, prijel ribo za škrge, jo treščil z glavo ob kamen in nato zbežal po stezi preko polja, premočene hlače pa so se mu tesno oprijemale urnih, mišičastih nog in povsod se je poznal moker sled za njim, ko je tako letel — sivi sokol — preko polja, da speče kje na tleči žerjavici svoj plen, ali da ga morda vrže v kako mlako, ki bo skočil čreznjo.

To sem videl. In potem sem še videl kruhoradna polja savinjska, ki so kakor mehka dlan božja, od katere je vse dobro. Tam sejejo spomladi ali tudi jeseni žitno setev; vsako seme rodi sto sladkih zrn, ki jih mlinar zmelje, da spečejo iz njih črni kruh in beli kruh in mlečni kruh in božične potice in velikonočni kolač, trdi oves pa pozobljejo dobri konji v toplih hlevih.

Na hribih po vsem skalovju kroginkrog, stoje smreke — črnolase, domišljave gospodične — ki jih je morda popotnik videl kak jasen zimski dan, ko je vso dolino zapadel gost sneg, njih se pa komaj prilizljivo dotaknil, se rahlo zapletel v goste lase in se potem poželjivo vsesal, prekanjenec, vanje in že ni bil več sneg, temuč je hinavec blestel mehko in nežno, da bi se ga niti z ljubečimi ustnicami ne upal dotekniti, kakor luč sama, kakor solnce. Takrat so smreke lepe. Ampak jaz sem jih videl še drugače; ko je solnce pogledalo izza gora, ne tisto solnce naših mest, ki je še zaspano in mežikavo in si skoro še mane oči in malo da ne zdeha, tako da bi mu še potrpežljiv človek najrajši kriknil: — Kaj pa strašiš navsezgodaj, če še pošetno pogledati ne moreš? — ampak sveže solnce, umito in počesano in sijajno napravljeno kakor ničemurna gospodična, ki stoji pred ogledalom, preden se odpelje na ples, in se sama sebi zadovoljno smehlja; ko je savinjsko solnce pogledalo izza gora, sem videl drvarje s svetlimi sekirami na ramah in sem videl rjave, porasle roke, ki so zavihali srajce, potem sem slišal silne udarce in nato je smreka z zategnjenim krikom padla na vlažni mah. Naj se joka, kdor je bogat solza, nad smreko, ampak s tem ne pomore ne sebi, ne njej in vrhutega je popolnoma prav, da je padla. Kajti malo je po suši se razleže po dolini klic kot velikonočna aleluja: — Voda prihaja! Voda! Voda! — Potem smreke uvežejo in privežejo, nato jih še zakujejo in pribijejo in slednjič še vse skupaj prevežejo, in že jadra splav proti Celju. Kaj ve tisti, kdor rije samo s plugom v zemljo, ali tisti, ki se v učenih bukvah uči, kako je na svetu vse narobe in kako bi moralo biti, kako pa vendar nikoli ne bo, a kako bi se kljub temu dalo napraviti, da bi bilo prav — kaj ve tak, kaj je to splav? Morda ga je srečal kdaj na Savi, ko je mirno plul kakor labod; zadaj je opazil krmarja; stal je mož, ne, kip, z desnico na dolgem krmilu, zrl nepremično v daljavo, kje se je gubila reka v večerno zarjo in v mirne večerne sence, zaspal je ali okamenel, kakor je vse zaspalo: reka, drevje ob njej, solnce in polja in nizka cerkev ob vodi; le splav polzi, polzi nečujno, dokler ne odpolzi v noč. To je morda videl popotnik, pa je odšel po cesti naprej, in splav po vodi navzdol — kdo se ga še spomni? — Treba je pogledati v Savinjsko dolino tedaj, ko se pridrve kalni valovi s hribov, kakor.... jaz ne vem kaj.... Kakor moč ali podjetnost ali želja po delu ali po daljnih krajih in nenavadnih dogodkih; le to je gotovo, da se mišice nehote napenjajo, v srcu tako čudno skeli stare in mlade nemirna noga stopica po bregu, iskreče oko meri vode globočino in moč. In naenkrat se srce ne more več premagati, delavne roke zagrabijo, žile nabreknejo, splav pljuskne v vodo in že jadra na urnih valovih; trije možki stoje na njem z drogovi, gospodarji navihanih valov, odločni poveljniki neokretnega, trmastega splava, ki se po njihovi volji umika plitvinam in čerem. Kadar morajo preko jeza, ki je največja slast splavarja, kadar zdrkne prednji konec vodoravno preko njega in se potem naenkrat pogrezne, da voda oblije mladeniča, ki stoji spredaj, do kolen, do pasu, do prsi, se junak ne gane; tudi če bi se valovi dvignili do ne ba, bi se ne umaknil, ker je kakor prikovan; še kriknil bi jim in zavpil: — Dajte, dajte! Še višje! Do zvezd in črez! Bomo videli, če splav ne izplava! — Ko so zopet na gladini (s hlač mu lije in v škornjih se mu voda pretaka), se ozre nazaj in se nasmehne tovarišu in tovariš njemu, da ne vesta zakaj, in vendar se razumeta.... Tako jadra splav do Celja, do Zidanega mosta, do Brežic, do belega Zagreba. Tu se spro in skoroda stepejo židovski trgovci, krščeni in nekrščeni, za savinjski les. Savinjec pa se jim smeje in jadra dalje, če je cena prenizka ali če ni sila prevelika. Splav jadra od Zagreba do Siska, do Mitrovice, do Belega grada—— nemara do Črnega morja in do morja, v katerega se Črno morje izteka. Reka se je že skoro brezbrižno razlila, splav drči mirno po mehki vodi in splavar nima veliko dela. Sempatja prime za krmilo, čudne ljudi gleda in čudne ravnine, rdečo slano svinjino je in pije bizeljsko vino. Ko se znoči, prižge spredaj svetiljko, stoji pri krmilu na straži in vodi svoj mali otok po širokih vodah; včasih krikne splavu, ki ga zadaj dohiteva, zategnjen ''hooo-hop!'', da se vzdrami ali da le sliši, kako se razlega glas po zemlje in vode gladini. Njegov tovariš leži na hrbtu, iztegnjen, roke si je sklenil pod glavo, v zvezde gleda, pesemce momlja ali leži tiho in misli, misli.... Zvezde gleda in jih šteje in ugiba, ali je na Hrvaškem ravno toliko zvezd kot na Slovenskem. Potem se spomni doma in misli.... Ah, kaj bi neki mislil? — Saj vemo, da je mislil na svojega dekleta. Bodi pošten in odkritosrčen in nam po pravici povej njegovo zgodovino! — No, vidite! Natanko sem vedel, da mi pridete s tem na dan. Dozdaj ste prežali pri vsaki vrstici in vsaki črki, kdaj se začne ljubavna zgodba, in to je prvič grdo in se ne mislil na dekleta.... to se pravi.... tudi nanj včasi mislil, precej je nanj mislil, večkrat je nanj mislil, ponavadi je nanj mislil, skoro vedno je nanj mislil, zmerom, prav zmerom je nanj mislil. — ampak kaj to vas briga in kaj to mene briga in kje je nam pravica, vtikati se v njegove misli? Sicer pa ni tisti mladenič vreden tolikega zanimanja in občudovanja. Na hrbtu ležati, v zvezde gledati, s puhlimi mislimi se ukvarjati zna vsakdo. — Bomo videli, če mu ne mine dobra volja.... Kajti proti polnoči je začelo pršeti, potem se je vlilo, splav se je spodobi, in drugič moram z žalostnim srcem izjaviti, da ste se zmotili ali urezali, kakor govore ponekod. Mladenič na splavu ni neokretno zibal semintja, plul je in ni vedel kam, in kadar se je užgal zeleni blisk, se je znašel zdaj ob bregu, zdaj sredi reke. Taka noč je strašna, ko moraš naprej po vodi in ne veš kam, ko bi hotel pristati in ne veš kje, noč pa tuli kot peklo. Kako je, mladenič? Kaj je počel tisto noč, ne vem, le to vem, da je drugo jutro, ko je posijalo solnce, sedel spredaj na splavu, z nogami do kolen v vodi, s trnkom v roki, ter pel, pel, in vedite, da ima glas kakor junec. Savinjca ne užene niti zlodej.... Tako plove splav dalje, dan za dnem, že drčijo mimo njega lahki parobrodi, semintja švigajo, ponosno se ozirajo na nerodni splav in puščajo za seboj zategnjene oblake dima, ki se vlečejo mirno nad brezbrežno vodo. Splav se bliža cilju, kjer ga kupijo trgovci, Savinjec si pa spravi stotake v žep, napije se vina, obriše si z roko usta in se obrne proti domu. Menite? Seve, ko niste videli, kako včasi tik pred kamenitim mostom švigne ladja, ki bi je nihče ne bil slutil, mimo splava, kako se vzvalovi voda, kako splav plaho vztrepeta, se nemirno lovi, kako se krmar zmede in nemirna roka ne ve, kaj bi s krmilom, dokler ne butne prednji konec z vso naglico in močjo ob zidane stolpe mostu. Tedaj se Bog usmili! Ni ga splava več, stotaki jadrajo po reki bogvekam. Savinjca splavata na breg, se ozreta po vodi, zavijeta v krčmo, zapijeta in zakvartata zadnje krone v žepu, prekoljeta tri pijane hrvaške črepinje, prideta lačna in strgana domov ter začneta zbijati nov splav. Kako je, mladec? Si takrat gledal v zvezde, ko si meril dolgo, prašno hrvaško cesto proti domu? — Jaz sem trdno prepričan, da ne, in ne verujem tistim, ki trdijo, da je spotoma delal v Zagrebu en dan pri zidarjih in ji od zaslužka kupil rožnato ruto, niti besedice, vi pa kakor hočete.

Tam v zadnjem kotu Savinjske doline, kjer so polja najlepša in gozdovi najbogatejši, kjer se vijejo gore kroginkrog kakor okrušeno zidovje starega gradu, tako da si je celo vitka in gibčna Savinja komaj našla poti med skalami, stoji na hribu cerkev sv. Katarine. Ne, ni cerkev. To je sokol, ki je razprostrl peroti, dvignil glavo in gleda po dolini, dan in noč bedi in se ne gane. Ne, ni sokol, temuč je cerkev sv. Katarine. Da je sokol, bi odprhnil, a cerkev stoji dneve in leta in stoletja, s svojim mirnim, ljubečim pogledom motri delavca ob setvi in žetvi, kosca na travniku, bele kmečke hiše po dolini in pitano, modro govedo na sočnih pašnikih. Vse vidi, vse ve, vse blagoslavlja, vse odpušča. Obilen je večeren blagoslov, ko pošumeva nad dolino, nad reko, nad gozdovi, nad domovi, pod tihim nebom angelovo češčenje. Obilnejši je jutranji blagoslov, ko pozvoni k smrti Kristusovi, ki umira v cerkvi nad to bogato dolino in za to grešno dolino. Takrat, zjutraj, preden pozvoni, se dvigne skrben gospodar in se napoti z velikimi koraki gori k maši, tam se spusti na eno koleno, nasloni v desnico svoje plemenito, blagih skrbi razorano čelo, moli za svojo družino in še posebej za sina prvorojenca, ki bo prijel za plug, ko omahne njegova roka, za svojo hišo in za njive rednice, delu prosi blagoslova in grehom odpuščanja. In ko stopi iz cerkve, ter se ozre po dolini, ki se razgrinja pred njim bolj ljubeča kot doječa mati, se mu v prsih vzvalovi, v grlu ga stisne, da nerodno zamahne s svojo dolgo roko in se smehljaje vpraša: — Kaj mi je danes, staremu tepcu?

*

Toliko torej za uvod, kakor je rekel profesor, ko je končaval razpravo. Dragi bravec! Če se ti zdi ta uvod predolg, zmigni z ramami, ampak zmerjaj me ne — na krotkost ljubeznive čitateljice se odločno zanašam — ker se je tudi meni že večkrat zdelo, da se je tebi kaj sgazilo, pa ti nisem rekel žal besede. Vrhutega ti začnem sedaj takoj govoriti o svatbi sami.

*

Baštja se je torej dvignil, da spregovori napitnico.... Ne, prosim še trenotek potrpljenja! Tisto jesen so gorice naravnost brezumno obrodile; izžele so se do zadnje kapljice in kdor je imel količkaj skušnje, je moral priznati: drugo leto ne bo nič. A kaj zato? Če drugo leto ne bomo pili, ga moramo letos tem več, kajti kdor si letos pritrguje za drugo leto, strada dvakrat. Zato so bile vse ceste in vsi kolovozi polni tovorov novega vina; veselje se je razlezlo po vsej dolini, vedro dobre volje je bilo beraško po ceni. Zato so Grofu pridrli na svatbo kot mravlje. Zato so vina več razlili kot popili. Že ko so se vrstili iz cerkve proti Znojevi gostilni, je vedel vsakdo na prvi mah: vesela svatba bo! Grof gre spredaj z nevesto, pa ne kot boječ mladec, ki mu neizkušeno srce vtriplje strahu pod zeleno kamižolo, temuč bahato in mirno kot mož, ki plača kar obljubi, drži, kar reče, se trikrat na dan do sitega naje in se napije vina, kadar ga je volja. — Nevesta, šibka kot bršljan, črnolasa, plahooka, — Grof se bo enkrat v veselju spozabil in bo vdaril s pestjo ob mizo ter si nevesto vtaknil mesto šopka na prsi. In drugi svatje, široki Savinjci, košate Savinjke, ki stopajo za ženinom in nevesto v parih, ne, ne stopajo, temuč plešejo, kajti pred njimi gode harmonika! O harmonika, da bi te zlodej! Kadar te Savinjec sliši, tedaj poskoči, če je hrom, in zapleše, če je betežen starec.

Ko so posedli v zgornji sobi za mize, se napili sladkega vina, se široko naslonili s komolci, gromovito se nasmejali, da so se zaiskrili zdravi zobje izza moških brkov, tedaj jih je bilo treba pogledati junake. Tu je bil bogati Pavlin, ki mu je enkrat zmrznila roka na vodi in ki jo je zato vedna držal v žepu. Zraven njega stari fant Mozetič, najizkušenejši brodnik od Celja do Belega grada, ki se je delal gosposkega, vse obljubljal pod ''častno besedo'' in ničesar ne izpolnil. Potem tudi blebetavi Baštja, ki je govoril neskončne napitnice, da so se vse ženske jokale. Poleg njega hudomušni Prelovšek, ki so mu fantje v mladosti izbili eno oko, a je sedaj z drugim tem več videl in ravno tisto, kar bi ljudje najrajši skrili. Ob njem največji savinjski veseljak Prislan, ki se je pa sedaj pusto držal, ker mu žena ni dovolila, da bi si pripel svatovski šopek na levo stran, ker se to ''ne spodobi za starega deda''. Še dobrodušni Markež, ki je najrajši metal pipo ob tla, kadar se je napil. Obadva kozava dvojčka Kozma in Damjan, ki sta pila, kadar sta bila že dobre volje, bratovščino z drugimi in medseboj ter kupčevala s konji. Potem tudi pohlevni Robek, ki si je bil izgrizel že vse brke, a je sedaj trgal še zadnje konce; ko ga je žena sunila pod mizo, je najprej molčal, potem pa se je premislil in se razjezil ter dejal, da grize svoje brke in ne njenih. Ti svatje so bili tam in še mnogi drugi, samo gosposki kmetje savinjski....

Baštja se je torej dvignil, da spregovori napitnico. Od Adama je začel, ki ni hotel biti sam; to je premislil, preden je začel govoriti, drugo pa mu je prišlo samo od sebe, kakor polaga človeka na jezik lastna pamet in dobra volja Slednjič je pokazal z desnico na ženina (z levico je držal kozarec) in mu je dejal:

— Ti, Grof! Vsi vemo, da si umen gospodar. Ko smo pred tremi tedni sedeli v tvoji hiši pri sedmini, smo si natihem dejali: ne bo šlo dolgo brez gospodinje, in smo že izračunali, da bomo črez leto in dan pili na tvoji svatbi. Pa si nas ukanil! Od tistega časa se ni niti luna dodobra pomladila, ampak ti si mislil in dejal sam pri sebi: Brez gospodinje se hiša podira, pa moja se ne bo. Tvoja rajna je bila dobra žena in zamerili bi ti, če bi ne bil žalosten po njej. Toda kaj bo kmetiški človek z žalostjo? Nekateri pije in pase lenobo, drugi ne je in ne pije in se samo grize, gospodarstvo pa gre rakovo pot. Zato si prav naredil, Grof, ko si sklenil: Žalost gori ali doli, živeti se mora in gospodarstvo varovati sinu. Stari so dejali, da gospodinja hiši tri vogle podpira, in recite, če ni res tako! Ampak močna žena mora biti, če jo hoče res podpreti, to veste ve žene! In vidiš, Grof, tistale tam, ki zraven tebe sedi in te ves čas milo gleda, je močna, čeprav tanka kakor brezova šiba, in Bog ji daj, da bi podprla štiri ogle! Po tvoji rajni bo težko bolje gospodinjiti. Ko je že šlo proti koncu z njo, sem jo enkrat dobil pred hišo na solncu. — Kako bo, Tona, — sem dejal, — ali pojdemo kmalu k maši? — Eh, kaj, — se je nasmehnila, — v nebesa pojdemo k maši. — Kajti ni težko umreti, Tona? — sem jo vprašal. — Sama ne vem, kako mi je, kadar mislim na smrt, — mi je rekla. — Kakor da sem bila snoči rojena in se mi je potem le sanjalo, kar sem doživela. Najprej sem pasla, potem sem bila dekle in sem se lepo nosila, potem sem se omožila.... no, in zdaj je konec. Samo za Pavleta me skrbi, Baštja.... Vidiš, nevesta, to sem ti hotel povedati. Pazi....

(Pride še.)

Brez pare.

Ferdo Plemič.

Podpiral sem si trudno glavo ter premišljeval, odkod neki bi se dobilo ono, čemur pravijo latinci ''nervus rerum.'' Dasi je namreč pel ranjki ''šolmaster'' Vodnik: — Živi se brez plenka o petju ko tič, — vendar ima po katoliškem obredu krščen človek več potreb nego ptič, a o petju samem tudi ne bi mogel živeti, ker nisem kaj prida pevca. Tako sem premišljeval, ko odpre nekdo vrata in telebne v sobo. Ne da bi se ozrl v prišleca, sem uganil po ropotajočem vstopu takoj, da me je obiskal nihče drugi nego moj prijatelj Tilho, ženijalna glavica, vedno polna idej.

— Tovariš, ideja, ideja! Ha, ženijalna ideja! — vikne, tleskne s prsti in upre oči v strop.

— Imaš li kaj penezov? — ga povprašam s skrivnostnim pogledom.

— Ne! A idejo imam, ženijalno idejo!

— Raje bi videl, da imaš kaj denarcev.

— Pridejo!

— Ej vraga, kako pa? — menim vzradoščen.

— Po moji ideji.

— Hudiman! Nobena tvojih idej še ni prinesla borov.

— Ta pa bo, — reče nato on kategorično in nadaljuje: — Čuj, roman spiševa . . .

— Za koš? Le spiši ga ti!

— Ne, ta ne pojde v koš, marveč v svet, v široki svet med visoke kroge in nam prinese denarja obilo in časti povrhu.

— Da bi te, to se da slišati! Torej na dan z idejo!

— Tedaj naprej: kilogram papirja, — reče Tilho in me pogleda ostro z višine dol.

—Ne umem.

— Seveda ne. Ali počakaj: na ta papir spiševa na drobno roman. Vse križem kražem, polno lepo lonečih fraz, a bolj za visoke kroge in za . . .

— . . . za koš, — dopolnim jaz.

— Motiš se, dragec. Res vsebine ne bo kaj dosti prida, pa nič ne de; vsebine sploh treba ni, ali naslov, naslov!

— Naslov, kakšen pa?

— Glej, koliko budalosti se je spisalo pod naslovi: — Brez cija, — ali — brez jadra, — ali — brez krmila, — ali — brez vesla, — ali . . .

— Dovelj, dovelj! Vidim uže, da misliš dati tudi ti svojemu romanu podoben naslov, recimo: — brez jambora, — ali — brez sila, — ali — . . .

— Oj, kako daleč blodiš s svojimi mislimi naokolo! Nič takega. Moderno mora biti, moderno! — Naslov bo: — Brez pare. — Kaj praviš ti k tej ideji?

— V teh soparnih dneh dobra ideja.

— Tedaj začniva.

— Pa začniva.

V štirinajst dneh je bil naš kilogram papirja popisan. Vse to najno upanje sva oddala neke sobote zvečer na naslov nekega založništva. Tilho je hodil od sedaj naprej z neznansko visoko privzdignjeno glavo ter je mene dvomljivca zavrnil vedno nekako ošabno-ženijalno, če sem se upal izreči katerisibodi dvom o dobrem izidu najnega podjetja. Pila sva že na račun honorarja, ki ni mogel izostati več dolgo časa.

Minili so nekateri dnevi in tedni, ko telebne zopet moj ženijalni tovariš v najno sobico. V roki je držal zapečateno pismo.

— Evo ti denarja, časti in slave!

— Pokaži nu!

— Odgovor založništva.

— Odpri!

— Prej vino na mizo, — danes vslednjič na kredo — da pozdraviva s polno čašo najno srečo.

— Pa bodi.

Odmašila sva steklenico in odprla pismo. Tu je stalo vijoličasto na belem:

Cenjeni:—

Iz vašega rokopisa res nisem mogel posneti, jeli govorite v tem gorostasnem . . .

— Aha, — reče Tilho pomenljivo, — si čul: gorostasnem!

— Dalje, — odrežem mu govor in berem:

. . . — v tem gorostasnem šunder-vundru o turški pari, o konjski pari ali o pari sploh. Če je zmenjena poslednja, dovolite mi konstatovati fakt, da je skrajno nemoderno govoriti sedaj v času elektrike o pari. Sicer pa vam je vaš suhoparni spis na razpolago i t. d.

Po tem zelo poučnem branju prijelo me je nekaj za goltanec. Bil sem tako poparjen, da nisem niti razumel Tilhov bolestni vzklik:

— Kilo elektrike, kilo elektrike.

Požar v Kottingbrunnu.

Dunajski listi poročajo o požaru na dirkališču v Kottingbrunnu, pri čemur so bile uničene tribune in dvorna loža. Vsled vetra se je požar hitro razširil. Do enih je bilo 6 hiš v ognju, ob treh je bil požar lokaliziran.

POZOR!

Čitateljem in naročnikom naznanjamo, da nam je pošla zaloga Slovensko - Amerikanskega Koledarja za leto 1915.

Namesto Koledarja, dobi vsak nov naročnik eno izmed letošnjih Mohorjevih knjig.

Uredništvo Glas Naroda.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich in Frank Blatnik.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 635 Aurora Ave.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Depue, Ill.: Dan. Badovi[illegible]
Chicago, Ill.: Frank Jurjo[illegible]
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Detroit, Mich. in okolica: Joseph Glasič.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. D. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.
Brooklyn, N. Y.: Alojzij Češarek
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Baant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keršišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Madiama, Pa.: F. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa: Math. Kikel.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik. Ignac Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
Steelton, Pa.: Anton M. Papič.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Toele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blaich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.
Davis, W. Va. in okolica: John Brodich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6. St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štv. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štv. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štv. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisme od strani članov se ne bode oziralo

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V ruskem ujetništvu se nahaja Mirko Tratnik iz Ljubljane, ki je vstopil ob priliki mobilizacije prostovoljno v vojsko. Od 14. novembra ni bilo nikakega poročila o njem. Začetkom tega leta so tudi razni ranjenci, ki so se vračali z bojišča v Karpatih, pripovedovali, da je padel na bojnem polju. Poizvedovanja so ostala brezuspešna. Sedaj pa sta došli iz Samarkanda v gorkem Turkestanu v Aziji od njega kar dve dopisnici in v prvi teh naznanja, da je ujet in prosi stariše za denar.

Draginja je vedno večja. Iz Ljubljane poročajo: Kislega zelja je bilo v mirnih časih v Ljubljani precejšen lonec za groš, zdaj ga je za groš komaj za pest. Na Dunaju je kislo zelje po 60—64 vin. Dunajčani se pritožujejo čez visoko ceno. Pravijo, da je stalo kislo zelje pred vojno 100 kil 12 K, po začetku vojne je narastlo na 24 vin. kilo. Zeljarji so nakupili zelje po stari ceni, kako, da ga prodajajo tako drago? Ako tožijo na Dunaju, kaj naj začnemo tu, kjer je zelje doma? Za eno družino je treba po malem za 60 vin. zelja, kakor je zdaj drago, kje je še zabela in drugo?

Prerokovanje. Zanimivo je poslušati zdaj stare ljudi, ki vedo povedati, da so bili težki časi, v katerih sedaj živimo, med našim ljudstvom že davno napovedani. "Kadar bo mlinarica služila pol mernika na dan, kadar bo ob nedeljah stopila iz vsake bajte gospa, takrat bodo prišli tako težki časi, da če boš srečal od Ljubljane do Kranjske gore kravo, ji boš od veselja obesil zlat zvonec na vrat." Te stvari se uresničujejo. Dninarice so služile na dan po 3 krone 60 vin. pred dvema letoma na Gorenjskem, to je vrednost pol mernika pšenice. Nekatere ženske so začele res tako šariti z oblekami, da so stopale ob nedeljah iz bajt kot mestne gospe oblečene. Mestne gospe so se pa spakovale zadnji čas v oblekah tako, da so hodile o postu oblečene kot predpustne maškare. Gorje pa nam, če se uresniči še oni del prerokovanja, da bo živina tako redka, da bo vredna zlatega zvonca. Draga je že tako kot zlat denar.

Reja kuncev se je jako razširila, povpraševanje po plemenjakih je veliko. Kunci so najcenejše nadomestilo govedine.

ŠTAJERSKO.

Novi odlok glede uporabe moke, žita in kruha je izdalo štajersko namestništvo. Na podlagi tega odloka pa je mariborsko okrajno glavarstvo uredilo še bolj natančno in podrobno uporabo žita, moke in kruha. Za druge politične okraje gotovo veljajo v bistvu iste določbe. Glavne točke te odredbe so: 1. Za vsako osebo se na dan sme porabiti 200 gramov moke ali pa 280 gramov kruha. Le kmečke družine in njihovi delavci smejo porabiti na dan za osebo 250 gramov moke ali pa 350 gramov kruha. Na kmečkega delavca pride torej na dan 300 gramov žita. 2. Za celo Stajersko se vpeljejo uradne izkaznice za moko in kruh. Od 20. junija naprej se v mariborskem okrajnem glavarstvu sme kruh ali moka dati samo takim osebam, ki imajo uradno izkaznico. Te izkaznice, ki morajo imeti občinski pečat, bo za svoj šolski okoliš izdajalo šolsko vodstvo. 3. Izkaznice veljajo le za eno osebo. Izkaznice za kmečka gospodarstva se glasijo na en teden, vendar pa so veljavne za štiri tedne. 4. Izkaznice za nekmečka gospodarstva so veljavne samo za en teden. 5. Kdor izkaznico izgubi ali pa prehitro porabi, ne dobi druge. 6. Izkaznice se ne smejo drugi osebi odstopiti. 7. Najdene izkaznice se morajo oddati šolskemu vodstvu, ki jih je izdalo. 8. izkaznice so veljavne v vseh občinah na Štajerskem. 9. Izkaznice dobi hišni gospodar za vse osebe svoje družine in za svoje delavce, katere mora prehraniti, kakor tudi za podnajemnike. Ako gospodar osebi, za katero je dobil izkaznico, ne daje hrane, ji mora izročiti dotično izkaznico. 10. Predno gospodar dobi prvokrat izkaznice, mora podati podpisano izjavo, v kateri je treba natančno navesti: a) Koliko oseb mora prehraniti v gospodarstvu ali koliko oseb ima na stanovanju v hiši in koliko moke ali žita še ima dne 15. junija t. l. b) Koliko njiv, lastnih ali najetih — v hektarih in arih — obseje navadno z žitom in koliko semena rabi za to. c) Ali peče kruh doma. Zaloge žita ali moke, ki bi jih gospodar v tej izjavi zatajil, vzame okrajno glavarstvo za državo. 11. Na podlagi te izjave se šele določi, ali dobi dotični gospodar izkaznice ali ne in na kako množino moke ali kruha se naj glasijo. 12. V nekmečkih gospodarstvih, kjer po omenjeni izjavi za vsako osebo ni več kakor 2 kg moke ali primerne množine žita, dobijo polne izkaznice. Taka gospodarstva pa, kjer po izjavi še imajo v zalogi za osebo več kakor 2 kg, pa ne več kakor 7 kg moke ali primerno množino žita, dobijo zmanjšane izkaznice tako dolgo, dokler se zaloga za osebo ne zniža na 2 kg. Kjer pa imajo v zalogi za vsako osebo več kakor 7 kg moke, oziroma primerno veliko žita, tam sploh ne dobijo izkaznice, dokler zaloga ne pade na 2 kg moke ali primerno množino žita. 13. V kmečkih gospodarstvih dobijo polne izkaznice, ako ni v zalogi več kakor 3 kg žita, oziroma primerna množina moke za vsako osebo. Ako imajo v zalogi več kakor 3 kg, pa ne čez 12 kg žita ali primerno veliko moke za osebo, potem dobijo zmanjšane izkaznice, dokler zaloga ne pade na 3 kg žita, oziroma 2½ kg moke za osebo. Kjer pa pride več kakor 12 kg žita, oziroma 10 kg moke na osebo, tam ne dobijo nobene izkaznice, dokler se zaloga za osebo ne zniža na 3 kg žita ali 2½ kg moke. 14. Pšenično moko je treba oddati. Kar imajo v nekmečkih gospodarstvih več kakor 7 kg za vsako osebo fine pšenične moke za peko ali za kuho, jo morajo brez posebnega poziva do 27. junija t. l. oddati pri pristojnem šolskem vodstvu proti gotovemu plačilu ali zamenjavi za drugovrstno moko. V kmečkih gospodarstvih pa se mora oddati do 27. junija vsa fina pšenična moka, kar je imajo več kakor 10 kg za osebo. Če n. pr. mora kmečki gospodar prehraniti oseb oseb, potem sme zase obdržati le 80 kg pšenične moke; kar bi je imel več, bi jo moral oddati. Odredba pravi, da je treba oddati le pšenično moko. Da bi bilo treba oddati tudi odvišno pšenico, ne stoji dozdaj še nikjer v odredbi. 15. Iz smisla odredbe je tudi razvidno, da se mora pustiti kmetom za potrebno seme staro žito; zato morajo povedati, koliko žita rabijo za seme. Po našem mnenju bode radi tega le malokateri kmet imel 27. junija odvišno pšenično moko za oddati, ker se je pšenica že itak rekvirirala. Sploh pa je primeroma malo takih posestnikov, ki bi imeli v navadnih razmerah meseca junija ali julija še toliko starega žita, da bi njim zadostovalo za seme. Kdor se ne bo držal vladnih določil, zapade hudi kazni, ki je določena z denarno globo do 2000 K ali zaporom do treh mesecev, v težjih okoliščinah pa celo do 5000 K globe ali šest mesecev zapora. Take pregreške ne kaznuje sodnija, ampak okrajno glavarstvo.

Najvišje cene. Mariborski mestni svet je sporazumno z vojaškim poveljstvom v Mariboru določil za drobno prodajo živil in drugih predmetov, ki se rabijo pri domačem gospodinjstvu, sledeče najvišje cene: 1. kruh: kolač s 35 dekagrami 20 v, kolač s 70 dkg 40 v, kolač s 140 dkg 80 v; 2. moka 1 kg: krušna 56 v, moka za kuho 70 v, koruzna moka št. I 72 v, koruzni zdrob 76 v, slabejša koruzna moka 56 v, beli koruzni zdrob 80 v, ajdina moka B K 1.20; 3. zelenjava, stročnice in krmila 1 kg: fižol 1 K, prosena kaša K 1.15, kislo zelje 48 v, kisla repa 32 v, krompir 14 v, krompir 1 merica 1 K, koruza v podrobni prodaji 1 liter 45 v, oves 30 v; 4. meso: prednje s pridevkom K 3.60, zadnje 4 K, najboljše volovsko 4 K 40 v (pridevek znaša k večjemu 20 dkg pri 1 kg), meso za pljučno pečenko 6 K, meso za pržolo 4 K 40 v, telečje meso 4 K, izločena pleča 5 K, meso za zrezek 6 K, svinjsko meso: prednje 4 K, zadnje K 4.60, svinjska riba 5 K, gnjat K 4.40, telečja jetra 4 K, svinjska jetra K 2.40, drobovina K 1.20, srce 1.60; 5. mast 1 kg: goveji loj 4 K, svinjska mast 5 K 60 v, špeh svež K 4. 40, tolšča 4 K 80 v; 6. mleko, maslo in jajca: neposneto mleko 1 liter 28 v, posneto mleko 10 v, smetana 1 kg 60 v, čajno maslo 5 K, maslo za kuho K 3.60, sveže jajce 1 komad 12 v; 7. špecerijsko blago in drugo: izdelki iz jajčjega testa 1 kg K 1.50, ješprenj K 1.28, kava vrste Santos žgana 4 K, surova 3 K 60 v, bučino olje 1 liter K 2.80, jedilno olje 1 liter K 3.20, sladkor v grudi 1 kg 96 v, sladkor v kockah 1 K, drobni riž K 1.25, sol 28 v, milo K 1.68, špirit za kuho 1 liter K 1.20, petrolej 56 v; 8. drva: bukova 1 kubični meter 14 kron, mehka 12 kron. Te cene so brezizjemno najvišje cene in se nikakor ne smejo prekoračiti. Blago se sme po teh najvišjih cenah le tedaj prodajati, če je gospodarski položaj in krajevne razmere take, da se po nižjih cenah blago sploh ne more prodajati. Na noben način pa cena v posameznih slučajih ne sme biti višja, kot je nakupna cena dotičnega blaga, vračunivši pošten meščanski dobiček. Če se bo glede teh najvišjih cen kaj spremenilo, bo mestni svet to javno razglasil. Najvišje cene so stopile že dne 3. junija v veljavo. Kdor se pregreši zoper to odredbo, se kaznuje glasom določil obrtnega reda z denarno globo do 1000 K ali z zaporom do treh mesecev, istotako se mu tudi lahko odtegne pravico do nadaljnega izvrševanja obrti, ako se ne izkaže, da se je prodajalec ali trgovec pregrešil zoper postavna določila, ki prepovedujejo podražitev blaga. V tem slučaju se kaznuje s hujšimi kaznimi.

KOROŠKO.

Za desetico stavi. Poročevalec lista piše: Ruski jarki so tihi, kakor da bi bilo izumrlo vse v njih. Iz našega jarka skoči cesarski lovec, se vzpne po kritju in se sprehaja izzivaje po presledku med sovražnimi jarki, gre celo do žične ograje sovražnikove. "Je mož znorel?" vprašam častnika. On se nasmehne: "Ne bi smel ven, mi kaznujemo moštvo, če zapusti kritja, že zato, ker izda tako sovražniku, da smo tu. Ali ti Korošci se ne dajo zadržati v kletki jarka. Tudi davi je šel cesarski lovec proti ruskim ograjam, tovariš ga je svaril pred Rusi, on mu je pa predlagal: "Staviš desetico, da me ne bodo Rusi snedli?" Gatudi niso, večinoma se drže v takih slučajih korektno. Saj je rekel tudi neki Rus, ki se je vlegel nam nasproti na solnce, svojim svarečim tovarišem: "To so dobri ljudje, ki mi ne store ničesar žalega."

PRIMORSKO.

Oglas goriških županstev. Goriški "Novi Čas" poroča: Za morebiten sovražen vpad v našo deželo so izdala okoličanska županstva oglas na prebivalce, naj se v tem slučaju vedejo napram sovražnikom mirno in dostojno. Nikdo ne sme napraviti kakega dejanja, ki spada samo pod vojaško oblast, ker bi sicer posledice bile grozne in uničujoče za vse prebivalstvo. Zatrdno upamo sicer, da se sovražniku ne posreči vdreti v naše kraje, a potrebno je, da se naši ljudje tudi v tem slučaju vedejo mirno in z brezmiselnimi dejanji ne škodujejo sebi in vsem svojim sovaščanom.

Poštni urad Podbrdo ob Bači deluje ravno tako prosto, kakor prej.

Ukazi za Pulj. Okrajno glavarstvo v Pulju razglaša: V stanovanjih je dovoljeno imeti luč, samo če so okna tako popolnoma zaprta, da nič svetlobe ne prodira. Podstrešna stanovanja je vsa izprazniti in ne sme ponoči nihče v podstrešne prostore. Kdor nima na roki predpisanega traka, bo takoj izgnan.

Papirnatega denarja so se začeli braniti v tržaških gostilnah, kavarnah in prodajalnah. Dogodilo se je celo, da je imel trgovec javno napisano v svoji trgovini, da sprejema samo kovan denar. Z ozirom na to je izšel javen poziv, naj se vsakega, kdor bi se branil sprejeti papirnati denar, naznani zboru javne pomoči, da bo pošteno kaznovan. Oblasti so odločene, da bodo pri takih ljudeh, ki nočejo sprejemati papirnatega denarja, izvršile preiskavo in jim zaplenile zaloge srebrnega in niklastega denarja. V Trstu ve vsak človek, da ravno gostilničarji in kavarnarji v nerazumljivi kratkovidnosti zadržujejo kovani denar.

Drobiža primanjkuje. Iz goriške Vipavske poročajo: V etapnem prostoru je pričelo zelo občutno primanjkovati drobiža, tako da je moralo več gostiln vsled tega zapreti svoje lokale. Krivo temu nedostatku drobiža je na eni strani domače občinstvo, ki je v strahu pred Italijani nikelnast in srebrn drobiž poskrilo, na drugi strani pa prehajajoče vojaštvo, ki plačuje vse le s papirnatim denarjem, drobiž pa s seboj odnese. Dolžnost vladnih organov je, da nemudoma preskrbe za drobiž, ki je v etapnem prostoru tembolj potreben, če ne, obstoji velika nevarnost, da zastane ves promet. — Strah vojne in Italijanov je povzročil, da je jelo zelo primanjkovati tudi tobaka, ker je promet vsled vojne nekoliko oviran in je bila v Ajdovščini zaprta glavna trafika. Posebno "šnofarji" so z žalostjo v srcu gledali, kaj bo. Podjetnejši so hodili po tobak v Vipavvo. Nekateri pa so jo sploh vsled tega žalostnega dejstva pobrali čez Kranjsko tja, kjer je tobak in ni slišati topov. Toda sedaj se je strah pred Italijani nekoliko polegel, trafika v Ajdovščini je zopet odprta in deluje s polnim parom. Počasi se bodo zopet povrnile normalne razmere.

Rezervna bolnišnica. Tovarniški prostori predilnice v Ajdovščini so spremenjeni v rezervno bolnišnico Rdečega križa.

Vlomili so neznani zlikovci zlikovci v vilo "Maria" v Opatiji in odnesli pohištva v vrednosti 600 kron.

Na grobu svoje žene zblaznel. Na Reki je 49letni kurjač Anton Bubić šel na pokopališče in je molil na grobu svoje žene. Naenkrat se je do nagega slekel in je začel z rokama odkopavati zemljo, pod katero počiva njegova žena. Mož je bil pač naglomа zblaznel. Prepeljali so ga v blaznico.

ZAHVALA IN VABILO.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem onim darovalcem, ki so prispevali z darovi za slovensko cerkev sv. Antona na Ely, Minn. Pripomniti moramo, da je bilo nabiranje v početku jako težavno, toda v kratkem se je odprlo rojakom radodarno srce in nabiranje je postalo lahko. Še enkrat lepa hvala vsem darovalcem!

Zajedno pa naznanjamo rojakom na Ely, Minn., in okolici, da bomo priredili **dne 25. julija** zanimivo igranje **TOMBOLO** v stari cerkveni dvorani. Čisti dobiček je namenjen za cerkveni sklad. Začetek je točno ob ½2. z nagovorom in potem bo pevski zbor zapel par slovenskih pesmi, nakar se sprične tombola za lepe dobitke.

Tem potom vljudno vabimo vse tu in v okolici bivajoče rojake in rojakinje, da se zagotovo udeleže in s tem pomagajo k boljšemu uspehu. Med dobitki je tudi žepna ura, vredna $25.

Torej na svidenje dne 25. julija v stari cerkveni dvorani!

(19-21—7) Cerkveni odbor.

SLOVENKA! Ali si že čitala knjigo: **Kažipot amer. Slovenkam** ali: Kaj mora vedeti vsaka odrasla Slovenka. Se danes jo naroči. Odprla Ti bo v marsičem oči. Cena 60 centov, dva izvoda $1.00. Naroča se pri: **Poučna Biblioteka. Box 808 Milwaukee, Wis.**

NAZNANILO.

Rojakom v **Lorain, Ohio,** in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

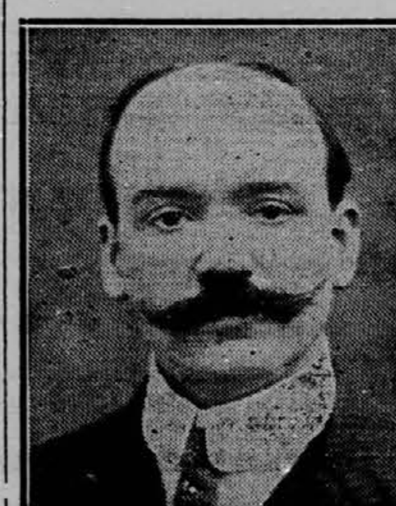

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda"

HARMONIKE

[illegible] popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo [illegible] ker sem že nad [illegible] let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike [illegible]

JOHN WENZEL,

1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Iščem ANO TOMŠE in nje sestro Marijo. Doma sta iz Čateža pri Brežcah in jaz Ana Župevec, ki ju iščem, sem pa doma iz Vidma ter njima imam več važnega za sporočiti od doma. Ana je bila v Clevelandu in je že tri leta v Ameriki, Marija pa že celo šest. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za naslov, da mi ga naznani, ali naj se pa sami javita. — Anna Župevec, 822 Lockhardt St., North Side, Pittsburgh, Pa. (16-19—7)

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

Kje je ANTON ZUPANČIČ? Doma je iz Lipoglava pri Šmarji na Dolenjskem. Pred 2½ leti je bil v Pueblo, Colo. Kje se sedaj nahaja, mi ni znano. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi.— Anna Rebol, 5003 St. Clair Ave. Cleveland, O. (17-20—7)

PRVA HRVASKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

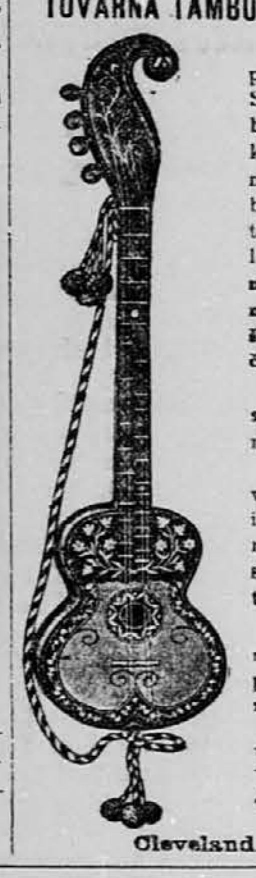

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčić

4054 St. Clair Ave.,

Cleveland, Ohio.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

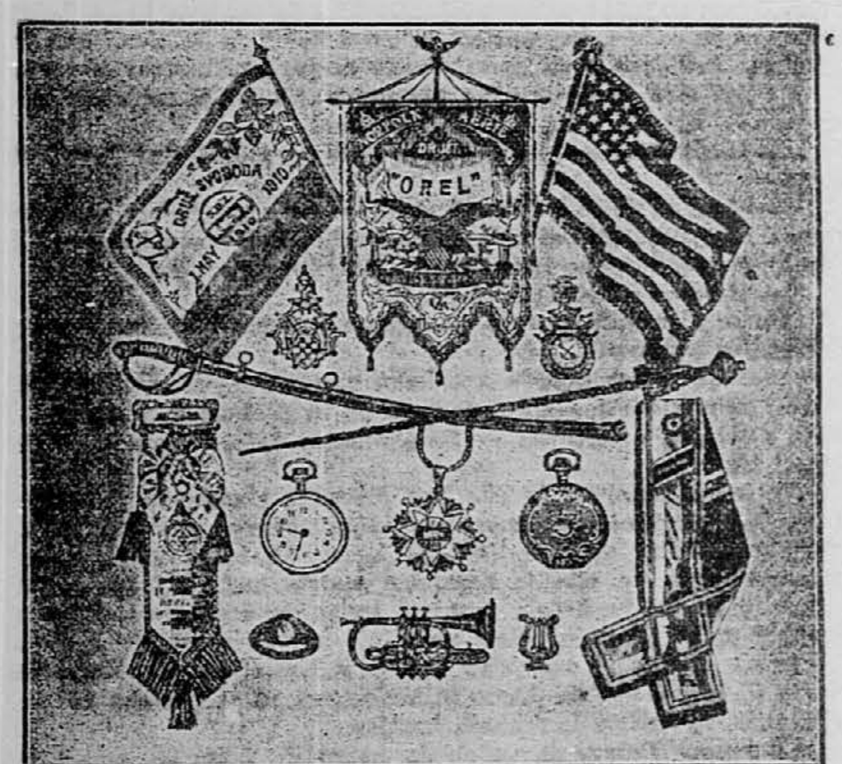

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privesek, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zacene vprašate. Vprašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.
Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški spisal Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

64 (Nadaljevanje)

Devetinštirideseto poglavje.

KORPORALOVA KUPA JE POLNA.

V prvih dneh aprila meseca se je razširila po Franciji čudovita vest, ki je vzbudila pri navadnih ljudeh veliko senzacijo. Glasilo se je namreč, da se je skušal Cesar usmrtiti.

Poročilo se je seveda takoj dementiralo, a je kljub temu povzročilo veliko žalosti pri oboževalcih Napoleona, med katerimi je bil seveda tudi stari korporal Derval. Strašno je bilo videti, da je človek, ki je še pred kratkim odločal o usodi Evrope, sedaj brez moči, slabotno bitje, ki si želi izhoda iz tega sveta. Če je ta vest resnična, potem ni ničesar več varnega na svetu, potem se ne suče zemlja v svojih tečajih in konec dni se bliža!....

Kako čudna in kako kratka je bila slava tega moža! Zdelo se je človeku, da je komaj potekel dan, ko je bil še general, ki ima pred seboj še vse triumfe. Kaka žaloigra se je odigrala od onega časa! In sedaj se ima vršiti še zadnje dejanje, — ali vsaj predzadnje! —

Kljub temu pa je bilo videti, da si je zemlja oddahnila od bremena, ki jo je težilo, da se je pričela smehljati, se radostiti. Cvetele so pomladanske cvetke in zelene livadi so bile videti kot pokrite z baržunom. Jasni so bili dnevi, gorki in le sempatam je padal lahen dež. Obetala se je obila letina.

Nekega lepega popoldne je sedel korporal na pečinah nad morjem in poleg njega Marcela, s preslico v roki.

Spravila je strica ven na prosti zrak in na solnce, kajti v zadnjem času je postal zelo slab in razburljiv ter je bil vedno videti zatopljen v globoke sanje. Ni bil eden tistih ljudi, ki ljubijo naravo in dasiravno je bilo krog njega vse svetlo in jasno, ga ni to prav nič razveselilo.

Bil je zelo molčeč ter je zrl navzdol na vasico, dočim se je Marcela sempatam skrbno ozirala vanj ter izpregovorila kako besedo. Tako sta sedela že več ur, ko se je korporal naenkrat zganil ter pokazal s prstom v dolino.

— Poglej! Kaj je to?

Marcela se je ozrla v označeno smer, a ni mogla zapaziti ničesar posebnega. Z vprašujočim pogledom se je ozrla v strica.

— Tam! Na kapeli! — je klical on nestrpno. — Ali ne vidiš nekaj belega?

Zopet se je ozrla v dotično smer ter zapazila zastavo, ki je vihrala raz najvišje točke poslopja. Bila je zastava in — bela! V trenutku je vedela, kaj pomeni in ostra bol ji je šla skozi srce. Njena prva skrb je bila za strica. Tresla se je, a ni ničesar odgovorila.

Stari mož je bil strašno razburjen. Skočil je na noge ter zrl na kapelo kot na kako strašno prikazen.

—Glej! Glej! — je kričal. — Ali ne vidiš? Kaj je to, Marcela? —

Marcela se je dvignila ter se s prosečim pogledom ozrla vanj. Oči so bile suhe, ustnici trdno sklenjeni in lica bleda kot smrt. Prijela je strica za rame ter rekla s pritajenim glasom:

— Pojdite stric! Domov greva!

On se ni zganil, temveč se vzravnal, zasenčil oči ter zopet pričel zreti v daljavo.

— Belo je ter izgleda kot kaka zastava, — je mrmral kot da govori sam s seboj. — Da, zastava je in plapola v vetru! — Minuto pozneje je dostavil: — Bela zastava je! — Kak lopov jo je obesil tja!

V istem trenutku je bilo čuti človeške glasove in jeke strelov iz pušk. Takoj nato je zapazil v bližini cerkve skupino ljudi, ki se je pregibala semintja. Bilo je jasno, da se je pripetilo nekaj izvanrednega. Marcela je natančno vedela kaj se je pripetilo in ravno raditega je hotela spraviti strica iz pota. Istega jutra je namreč prišlo iz St. Gurlott povelje, naj se razobesi burbonsko "Fleur de lys" na vaški cerkvi v Kromlaix. Napoleon Bonaparte je izigral zadnjo karto in vsako uro se je pričakovalo v Parizu prihoda dediča legitimnih kraljev.

Korporal Derval je vedel, da bo prišlo tako, — zadnje dejanje, polom vseh njegovih upov. Njegova vera pa je bila neomajna do zadnjega in željno je pričakoval vesti, da je strgal lev mrežo in da se je porazilo sovražnike Francija. Ni bil pobožen človek, a v zadnjem času je veliko molil in prosil Boga, naj napravi čudež ter zopet vzbudi cesarstvo. Pogled na burbonsko zastavo mu je sedaj povzročil neznosne muke. Stal je kot okamenel in prisluškoval, dočim ga je hotela Marcela potegniti proč.

— A bas les Bourbons! — je mehanično mrmral. Nato pa je zapretil z roko proti zastavi ter rekel: — Ako te ne bo nikdo drugi potegnil dol, te bom jaz, — v imenu Cesarja! Poteptal te bom kot bo poteptal Cesar kralja!

Marcela se ni pogosto jokala, sedaj pa so bile njene oči polne solz. Pozabila je celo na jezo vsled žalosti nad usodo svojega idola. Kljub silovitim besedam strica je vedela, da je njegov duh uničen in da je vse pri kraju. Prosila ga je, naj se opre nanjo ter gre po griču navzdol, proti domu. On pa je ni poslušal ter zopet sedel na zeleno travo. Medtem pa sta zaslišala oba za seboj udarce stopinj in Marcela, ki se je obrnila, je zapazila mojstra Arfolla.

Bolj kot v katerem drugem času bi se Marcela rada sedaj izognila srečanju s tem človekom, ki je bil potujoč učitelj. Njegovi nazori so bili znani in z njegovo osebo se je spajalo upornost in nespoštljivost najhujše vrste. Njegov prihod pa je bil še posebno mučen raditega, ker je bilo videti, da je prišel le raditega, da reče: — Povedal sem vam vnaprej, da se bo zgodilo tako in sedaj vidite, da je bilo res!

Marcela bi rada ubežala, a mojster Arfoll je bil kmalu pri obeh ter pozdravil korporala in tudi Marcelo na običajni način. Bil je videti še bolj bled kot ponavadi in še bolj sličen okostnjaku.

Ko ga je stari veteran spoznal, je namrdnil obraz. Tudi on je v zadregi vsled navzočnosti učitelja.

Ravno v tem trenutku je bilo slišati iz doline glasne klice in odmev strelov. Sledil je mučen molk, katerega je končeno pretrgal glas mojstra Arfolla.

— Velike izpremembe se vrše, moj korporal. Vi živite tukaj tako daleč od sveta, da vam marsikaj odide in listi so polni laži. Gotovo je le to, da se je Cesar odpovedal prestolu.

Marcela se je proseče ozrla vanj kot da ga hoče napotiti, da molči. Bala se je namreč, da bo korporal vzrohnel. Ewen Derval je pa bil zelo miren. Sedel je nepremično ter upiral pogled v tla. Končno je rekel, upirajoč svoj orlovski pogled v mojstra Arfolla:

— Da, velike izpremembe!.... In vi, ali nosite tudi vi belo kokardo?

Mojster Arfoll je zmajal z glavo.

— Nisem rojalist, — je odvrnil. — Preveč kraljev sem videl, da bi bil kaj takega. Povratek Burbonov bo pomenil povratek vse gnusne zalege, katero je izgnala boginja prostosti iz Francije. Zopet bomo igrača pustolovcev in parvenijev in plen duhovnikov. — Vladal bo sicer mir, a mir groblja in zastonj bomo zahtevali pravic človeka!

Oči korporala so zablestele in njegov pogled je kazal veliko presenečenje. Mojster Arfoll ni bil torej tako brezumen kot se je domnevalo. Če že ni mogel ceniti Cesarja, je mogel vsaj zaničevati kralja Ludovika. Kljub temu pa ni dal izraza temu svojemu presenečenju ter le rekel, kot da želi izpremeniti snov pogovora:

— Redek gost ste, mojster Arfoll. Že več mesecev je minulo, odkar vas ni v bližino.

— Bil sem daleč proč, — je odvrnil potujoči učitelj ter sedel na stran korporala. — Čudili se boste, če vam rečem, da sem bil prav v Parizu!

— V Parizu! — je vskliknil korporal, dočim se je Marcela začudeno ozrla na mojstra Arfolla.

— Sorodnika imam v Meaux in poklicalo se me je, da mu zatisnem oči. Nobenega drugega prijatelja ni imel na svetu. Dočim sem bil tam, so korakali zavezniki proti Parizu in bil sem priča vseh grozot vojne. Rečem vam, da je bila to vojna peklenskih duhov. Obe stranki sta se borili kot divji in dežela med obema je razdejana. Ubogi kmetje so bežali v gozdove, se skrivali po duplinah in cerkve so bile polne žensk in otrok. Videl sem, kako so noč in dan gorela mesta in vasi. Nikdo ni imel usmiljenja do svojega bližnjega in francoski vojaki so bili prav tako okruti s svojimi sodeležanimi kot kozaki ali nemški ulani. Vse je bilo razdejano in ponoči so se pojavljale velike črede volkov ter si tešile glad z mrtveci.

(Nadaljuje se).

Dr. Josip V. Grahek.
EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.
Zdravim vse bolezni moške, ženske in otročje.
841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.
Nasproti "Hotelu Pavlinca — Kar štev. 1, 2, 3 in 4 vozijo naravno do moiehiše

ZASTONJ
deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)
TEN
Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri
THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)
TEN

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.
Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.
V zalogi imamo tudi
Stensko mapo cele Evrope $1.50.
Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.
Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.
Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.
Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Najmodernejša
TISKARNA
"GLAS NARODA"
izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.
Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.
Unijsko organizirana.
Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.
Vsa naročila pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Michiganu, Wisconsinu in Minnesoti sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure sjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.
JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas
vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov,
na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.
Cena samo 25 centov.
Manjši vojni atlas
obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.
Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.
Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA
SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA
Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique
(Francoska parobrodna družba.)
Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane
Poštni parniki so:
"LA PROVENCE" na dva vijaka; "LA SAVOIE" na dva vijaka; "LA LORRAINE" na dva vijaka; "LA FRANCE" na štiri vijake
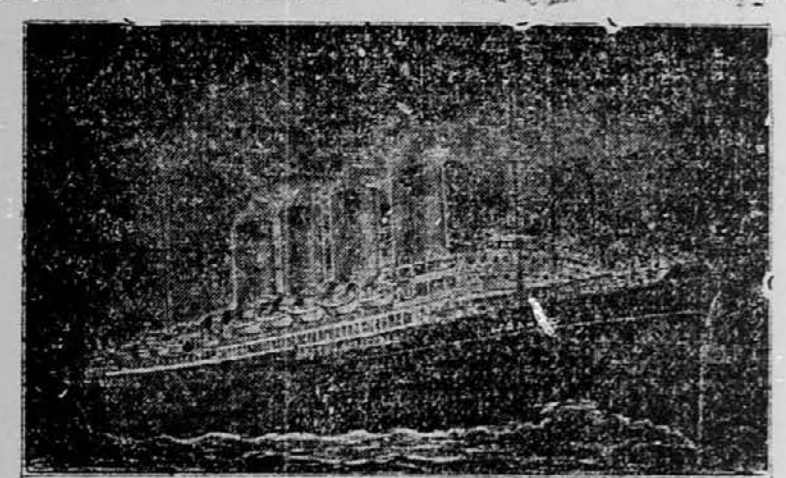
Ekspresni parniki so:
"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK
corner Pearl St., Chesebrough Building.
Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča štev. 57, N. R.

Zanesljivo pride sedaj
denar v staro domovino.
Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.
Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.
100 K velja sedaj $16.00 s poštnino vred.
FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.